A°. 1863. N°. 262.

WOENSDAG — 4 NOVEMBER

UTRECHTSCH PROVINCIAAL EN STEDELIJK DAGBLAD.

Algemeen Advertentie-Blad.

Bij dit DAGBLAD behoort een BIJVOEGSEL.

Prijs van het Dagblad PER 3 MAANDEN.
Franko per post . . ƒ 6.—
Voor de stad Utrecht - 5.50

Prijs der Advertentien.
Van 1—6 regels . . ƒ 1.
Elke regel meer . 0 20

UTRECHT. Woensdag 4 November.

Nu de gevaren voor Rusland van eene interventie van europ. magten in de poolsche zaak voorbij zijn, schijnen de wreedheden der Russen tegenover de insurgenten niet te verminderen, maar te vermeerderen. De berigten die dienaangaande, niet door fransche, maar door duitsche en zelfs russischgezinde bladen worden medegedeeld, maken het russ. bestuur tot de schande dezer eeuw. De inmenging der mogendheden heeft de zaken helaas verergerd; ze heeft de Polen veel verder gevoerd, dan zij anders waren gekomen, en de Russen zijn er door verbitterd, en hebben, om niet den schijn aan te nemen, voor Europa te bukken, des te harder meesters zich betoond.

Van tijd tot tijd is er mededeeling gedaan van de door de russ. overheden voorgeschreven maatregelen; als men die bijeen beschouwt, dan is de toestand werkelijk allertreurigst. Ouderdom noch geslacht biedt meer veiligheid, jongens van 12, meisjes van 17 jaar worden gevat, sommige der laatsten, omdat zij voor arme weduwen gelden inzamelden. Alle persoonlijke vrijheid en zekerheid is verdwenen. Het besluit pas uitgevaardigd, dat kinderen alleen over hunne ouderen, en weduwen over hunne mannen rouw mogen dragen, doch slechts na autorisatie der policie, maar dat de ouders niet over hunne kinderen mogen rouwen, — het aantal rouwdragenden ware dan te groot, — geeft een maatstaf, om den stand van zaken te beoordeelen, en te doen zien, tot hoever de meest innige gevoelens van 't menschelijk gemoed worden gekwetst. — Dat helaas de moordaanslagen door de mannen van 't poolsche Vemgerigt ook voortduren is even jammerlijk als begrijpelijk.

De eng. minister Grey heeft thans ook de noodzakelijkheid betoogd, om zich niet in anderer zaken te mengen, ten einde den vrede in Europa te behouden. 't Ware te wenschen geweest, dat de drie magten dat eerder ingezien, en daarnaar gehandeld hadden.

Onder Parijs zal men zien, dat er op nieuw sprake is van hervormingen te Rome; het schijnt echter niet, dat het in de bedoeling ligt, den politieken staat der Romeinen te verbeteren. Alvorens aan de zaak te hechten dient men dan ook nadere berigten af te wachten.

In 't napelsche wacht men voor de spoorweg-feesten koning Victor Emmanuel. De ontvangst, Z. M. bereid, zal luisterrijk wezen.

Het berigt, dat de Volturno-lijn in staat van verdediging moet gebragt worden, eischt eenige toelichting, die wij hopen dat de strekking spoedig zal duidelijker maken.

In Spanje zullen nu weldra de provinciale verkiezingen plaats hebben; de progessistische partij zal zich dan niet onthouden. — De benoeming van 30 nieuwe senatoren moet de koningin den ministers hebben geweigerd.

— Z. M. heeft benoemd tot ridder der orde van den Nederl. Leeuw den heer J. P. de Bordes, laatst voorz. van den raad van toezigt op de spoorwegdiensten; — op verz. eerv. ontsl. verl. aan jhr. mr. H. M. C. Clifford, hofmaars. des konings, als refer. bij HDs. kabinet, en aan den hoofdkomm. J. W. C. Amiabel, de pers. rang en titel van refer. verleend; — goedgekeurd de benoeming als vice-konsul te Singapore den heer J. Cauters.

— Z. M. heeft oktrooi verleend voor vijf jaren aan H. Kruseman en J. van den Wall Bake, administr. der utr. ijzergieterij alhier, op de uitvinding van verbeteringen in het vervaardigen van gegoten ijzeren spoorwielen, waarvan het buitenoppervlak der velling glashard is.

:— Gister hebben de leden der vereeniging le grand St. Hubert op de goederen van prins Frederik eene groote jagtpartij gehouden, waaraan ook de prins van Oranje deel nam. Een déjeuner-dinatoir werd den heeren in het huis de Paauw aangeboden.

---

§— In het bijvoegsel deelen wij nog eenige bijzonderheden mede omtrent de geneeskundige wetsvoordragten.

§— Twee wetsontwerpen zijn aan de Tweede Kamer aangeboden. Het eene strekt in hoofdzaak tot *opheffing* der verpligting, bij de wet van 7 junij 1860 gesteld aan gepensionneerden en onderstand genietenden opgelegd, om, wanneer hij zijn hoofdverblijf naar buiten 's lands wil overbrengen, de verklaring af te leggen dat hij zijn domicilie binnen dit rijk of 's rijks overzeesche bezittingen behoudt, met aanduiding van de plaats waar dat domicilie gevestigd is, en een schriftelijk bewijs dat aan deze bepaling is voldaan, in te zenden aan het depart. van algemeen bestuur hetwelk met de uitbetaling van het pensioen of den onderstand is belast.

Het tweede wetsontwerp strekt tot onteigening, ten name der gemeente Rotterdam van de eigendommen, noodig tot voortzetting der verbetering van den toestand der polderstad en hare regelmatige uitbreiding aan de noordoostzijde, door het aanleggen van drie hoofdstraten in de rigting van den goudschen singel

---

— De kamer van koophandel en fabrieken te Dordrecht heeft zich bij adres tot de Tweede Kamer der Staten-Generaal gewend, om te kennen te geven dat zij de bezwaren deelt, die door de kamer van koophandel en fabrieken te Rotterdam zijn ingebragt tegen het ontwerp van wet, houdende voorzieningen omtrent de Nederl. Bank. *Amst. Ct.*

— Het *N. Dagbl.* meldt, dat de *Ned. Staats-Ct.*, het blad, waarin hoofdzakelijk de mededeelingen van de hoofdkommissie voor het monument zijn geplaatst, daarvoor reeds ƒ 700 heeft gebeurd. Op het verzoek ter plaatsing van de advertentie omtrent den dank- en bidstond verklaarde de *Ned. Staats Ct.*, op last van den min. v. binnenl. zaken, dat de plaatsing zou worden »toegestaan" (alsof het hier eene gunst gold!) onder twee voorwaarden: 1. dat de met het ministerie gewisselde brieven in hun geheel werden gepubliceerd, en 2. dat daarvoor dan betaald werd. Het *N. Dagbl.* voegt hierbij:

»In nov. 1863 mag wel eens de vraag worden overwogen: of in 1813, vijftig jaren geleden, een fransche prefekt hier te lande den moed zou gehad hebben voor te schrijven, hoe men een advertentie moet inrigten om ze geplaatst te krijgen; en of een fransche prefekt zou hebben bevolen, dat de advertentie zoo lang mogelijk moest zijn, opdat het land ook zoo veel mogelijk geld daaraan kunne verdienen!"

— Te 's Hage zal zondag 15, maandag 16 en dingsdag 17 a. s. bij verschillende prot. kerkgemeenten godsdienstoefening worden gehouden. In de r. k. kerken zal den 15. een te Deum worden gezongen.

*— Te Weesp heeft het bestuur eene illuminatie en volksspelen aangekondigd: enkele heeren hebben verzocht, in plaats van mede te illumineren, uitdeeling aan armen te doen; anderen komen daartegen op, en beweren dat beiden behoort te geschieden.

Te Leiden is o. a. de bekende Bamberg uitgenoodigd, toeren voor het volk te doen.

*— Te Harmelen heeft de kollekte voor het gedenkteeken voor 1813 opgebragt ƒ 75.80, en heeft de raad ƒ 150 beschikbaar gesteld voor uitdeelingen op 17 nov., en ter uitreiking eener feestplaat aan de schooljeugd.

Te Kockengen bragt de kollekte op ƒ 24, en zullen de schoolkinderen mede eene plaat ontvangen.

— Zr. Ms. stoomschepen Prinses Amalia, komm. kapt.-luit. t. z. Wichers en Metalen kruis, komm. kapt.-luit. t. z. de Man, zijn den 2. dezer in dienst gesteld en door de ekwipagiën betrokken. Beide schepen zullen eerst omstreeks de helft der volgende maand naar Oost-Indië vertrekken.

— De *A. C.* wijst er op, dat de heer de Haan Hugenholtz, dien men als off. van adm. non-aktiviteit had laten vragen, kapt. der mariniers is, en dat van een zoodanig verzoek door dezen niets bekend is.

— Men wil weten, dat de heer Rijke, prof. in de natuurkunde aan de leidsche akademie, direkteur zal worden van de polytechnische school. *M. C.*

— Uit Luxemburg wordt gemeld:

Al de op 9 junij gekozen leden der kamer zijn toegelaten, ook de heer Norbert Metz, ondanks de door de ministeriële partij gedane pogingen, om zijne verkiezing op grond van onregelmatigheden, die daarbij zouden hebben plaats gehad, te doen vernietigen. Het bestuur der kamer werd uit dezelfde personen zamengesteld, als in de vorige zitting; tot president werd namelijk herkozen de heer Th. Pescatore met 27 en tot sekretarissen de heeren de Blochausen met 26 en Fischer met 15 van de 29 stemmen.

---

*— Gisteren werd de vergadering der prov. Staten alhier geopend, bij welke gelegenheid door den kommissaris des konings o. a. werd medegedeeld, dat er afneming blijft waargenomen worden in de longziekte onder het rundvee en dat het laatste beletsel in de vaart op den IJssel aan de Doorslagburg te Jutphaas, is uit den weg geruimd.

Met het oog op de gebeurtenissen van 1813, werd door den kommissaris des konings het volgende gezegd:

»Uwe tegenwoordige zitting vangt aan onder gunstige omstandigheden en in dagen waarin allen zich voorbereiden, om met dankbare blijdschap gedachtig te wezen aan gewigtige en welheugelijke gebeurtenissen. Vijftig jaren geleden werd een rampvol tijdvak, aangevangen te midden van onzalige twisten en verdeeldheid, gesloten; het land aan vreemde overweldiging onttogen, in zijn onafhankelijk bestaan hersteld, en aan ons allen verzekerd die uitnemende voorregten, waarop in ons vaderland door het volk, en zoo te regt, hooge prijs wordt gesteld.

De Koning sprak het gevoelen uit van allen, toen door hem onlangs bij eene plegtige gelegenheid met diepe erkentenis gewaagd werd van de zegeningen, die ons sedert 1813 zijn geschonken. De bevolking in ons gewest stemt daarmede zonder eenige terughouding in, en in geen ander deel des lands wordt hetgeen wij bezitten hooger gewaardeerd dan hier.

Moge het duurzaam ons en onze nakomelingen onverkort gewaarborgd blijven, en welvaart en tevredenheid al meer en meer worden tot ontwikkeling gebragt en verhoogd. Moge uw volstandig streven, M. H.! in den kring u in onze staatsinstellingen aangewezen, daartoe krachtig bijdragen, en mogen de juichtoonen over het herstel van ons volksbestaan in 1813 alom en voor allen in den lande eene aansporing wezen, om het oog onafgewend gevestigd te houden op de gulden spreuk onzer vaderen »Eendragt maakt magt"

De geloofsbrieven van den heer Huydecoper zijn in deze zitting ingekomen en in orde bevonden.

Tot voorzitters en ondervoorzitters der afdeelingen zijn gekozen: in de 1e de heeren Kien en Wijers, in de 2e de heeren Cordes en Metelerkamp, en in de 3e de heeren Menso en van Beeck Calkoen.

— Volgens mededeeling van den burgem. te 's Hage, gisteren aan den gemeenteraad gedaan, heeft de heer Dr. A. Vrolik zijn ontslag als lid van den gemeenteraad ingediend. Tot lid der plaatsel. schoolkomm. is door den raad aldaar benoemd de heer Gleichman.

— Bij de behandeling der gem.-begr. van Leiden werd jl. Vrijdag o. a. nog ter sprake gebragt het dempen van de Mare. Hoezeer daarvan nog geen bepaald voorstel is gemaakt, blijkt toch, dat het dempings-systeem ook daar ter stede allengs meer bijval vindt en op groote schaal schijnt te zullen worden toegepast.

— De gemeenteraad van Ameide heeft besloten om, behalve de gewone paardenmarkt, aldaar gehouden wordende op den tweeden donderdag in de maand oktober, te beginnen met het jaar 1864, in te voeren eene vrije beestenmarkt, met bepaling dat die zal worden gehouden op den dingsdag, volgende op voormelde paardenmarkt.

— De nederl. *Stoompost* meldt, dat de heer Conrad, inspekteur van den waterstaat, dezer dagen van zijne reis naar Denemarken is teruggekeerd. Zoo als bekend is, was deze geachte waterbouwkundige door de deensche regering uitgenoodigd om, door een onderzoek op de plaats zelve, zich een oordeel te vormen over het geprojekteerde ontwerp van een kanaal ter verbinding van de Noord- en Oostzee.

— Sedert weinige dagen is, onder toezigt van den ingenieur A. C. Broekman, een aanvang gemaakt met de definitieve opmeting en uitbakening van de zeeuwsche spoorweglijn, voor zoo veel Walcheren betreft. Voor het oogenblik houdt men zich bezig met de uitbakening tusschen Middelburg en Arnemuiden. Van Goes tot aan het Sloe is de lijn thans geheel uitgebakend, waarbij, naar wij vernemen, met slechts eene geringe afwijking het plan, in der tijd voor de zwitsersche kredietbank ontworpen, gevolgd is, en ten gevolge waarvan de overgang aan het Sloe thans een weinig zuidelijker plaats heeft, dan vroeger bij dat ontwerp aangenomen was, en wel ter plaatse ongeveer waar de minste stroom gaat en de geringste diepte en breedte bestaat. *Midd. Ct.*

— Zaturdag hield de koninkl. akademie van wetenschappen hare maandelijksche vergadering; de heer Staring doet eene mededeeling over eenen merkwaardigen diamant, door den heer J. H. Kloos, phil. stud. te Clausthal waargenomen. De diamant bevindt zich sedert 15 jaren in het bezit van den heer Coster en levert eene belangrijke bijdrage tot de kristallisatieleer op, zoodat het te betreuren zou zijn, zoo hij, betrekkelijk geringe waarde hebbende, voor de wetenschap verloren zou gaan; spreker stelt daarom voor, van wege de akademie pogingen in het werk te stellen, den diamant voor een of ander museum te redden, door den heer Coster op de wetenschappelijke waarde opmerkzaam te maken en hem te verzoeken, den diamant in eene of andere verzameling te deponeren. Dit voorstel wordt, na besproken te zijn door de hh. van Rees, Harting en von Baumhauer, die er zich tegen verklaren, en door den heer Staring, die zijn voorstel toelicht, aangenomen met 16 tegen 8 stemmen.

Eene aangeboden wetenschappelijke bijdrage: tot de kennis van den schedelvorm der Nederlanders van den heer A. Sasse, te Zaandam, wordt in handen gesteld eener komm. van redaktie, voor de verslagen en mededeelingen.

De heer v. d. Willigen doet mededeeling van door hem gedane waarnemingen omtrent den refraktie koëfficienten van gedisteleerd water, met een door hem aangekocht nieuw werktuig; spr. zal zijne onderzoekingen voortzetten en die achtereenvolgend aan de akademie mededeelen,

De heer Bleeker doet eene ichtyologische bijdrage omtrent visschen van het eiland Java, waarin en waarop crustaceën worden gevonden.

De heer Donders doet eene mededeeling over zijne historische onderzoekingen betrekkelijk *miopie* en *hypermetropie.*

De heer Stamkart doet eene mededeeling over glazen met gelijklijnige oppervlakten, en dit naar aanleiding der bijdrage van den heer v. d. Willigen.

— De rotterdamsche bank heeft aan de geldersche kade een uitgestrekt pand gekocht, om dit voor de Bank geheel in te rigten. Met den verbouw zal weldra worden begonnen.

— Te Hellevoetsluis is op eene bevolking van 4000 zielen in de maand oktober geen enkel sterfgeval opgegeven.

— De naaischool van H. M. de koningin moeder te Scheveningen, reeds 36 jaar geleden door H. M. [illegible] gesticht, is weder met 50 meisjes geopend.

— Op voorstel van den nieuwen ijvervollen kommissaris van policie te Deventer heeft de raad de middelen toegestaan tot eene aanmerkelijke uitbreiding van het policie-personeel.

— Ter vervulling der bet[illegible]ekking van regterplaatsvervanger in de ar[illegible]-regtbank te Groningen zijn de beide [illegible]olgende voordragten opgemaakt: 1) de heeren mrs. S. Menalda, H. Edelinck en [illegible]. W. F. de Fremery; 2) de heeren mrs. R. Feith, J. R. van Iddekinge en G. W. baron van Imhoff.

— Met de stormen, die in de laatste dagen hebben gewoed, is men te Scheveningen niet gerust over de 101 pinken, die in zee zijn.

— De *N. Cour. van den Helder* is vol van den lof voor de ervaren en moedige schippers, die zaturdag met gevaar van eigen leven, door de branding de schipbreukelingen van de eng. schoener Lady Mary Stuart hebben gered.

Na uiteengezet te hebben, hoe bezwaarlijk het naar buiten komen, hoe gevaarvol de poging was, zegt de *N. Cour.*: »Van Kijkduin af is de afstand 6000 ellen, (ruim 1 uur gaans) dus zoo groot, dat de reddingboot met het bloote oog slechts van tijd tot tijd als een zwarte klomp op de golven zigtbaar was; echter met het gewapende oog zag men van Kijkduin dat die boot zich hoelangs hoe meer van de rinkelaar verwijderde en zich verder in de branding begaf, ten einde het wrak te kunnen naderen. Met een beangst gemoet staarde men die mannen, meestal vaders van gezinnen, na; bij iederen golfslag die hen bedekte vreezende dat zij daaronder zouden bezwijken, doch telkens zag men hen weder te voorschijn komen, tot het eindelijk gelukte zich op zijden van het wrak vast te klampen. Oogenblikkelijk zag men van uit de mast de schipbreukelingen zich langs het want naar beneden spoeden en met behulp der sloeplieden in de boot plaats nemen; dit gezigt deed menig toeschouwer aan het harte goed; maar nog was de redding slechts half volbragt; de terugreis naar de rinkelaar was niet minder gevaarlijk, maar werd niettemin behouden volbragt.

Daarna zag men spoedig op de rinkelaar de hollandsche vlag in top hijschen, als signaal van de gelukkig volbragte redding en zette men onmiddellijk koers naar het Nieuwediep.

Verheugd spoedde zich toen de menigte langs den zeedijk en binnenwegen naar het havenhoofd, ten einde aldaar nog tijdig aan te komen, om ook getuigen te zijn van den heugelijken stond dat de schipbreukelingen den voet op vasten wal zouden zetten. Indrukwekkend was dan ook dat oogenblik, vooral voor hen die in de gelegenheid waren, den blik te laten rusten op den grijzen, hoogbejaarden kapitein; de tranen van dankbaarheid vloeiden den man uit de oogen en rolden hem langs de wangen tot op de grove pij.

— Gedurende de maand oktober jl. zijn door Breda gevoerd 341 paarden meest voor Frankrijk bestemd, zoomede 74 kalveren. In genoemd tijdvak werden over België en Frankrijk (via Ostende) uitmuntende vette en kalfdragende runderen, ten getale van 1068 stuks, daar doorgevoerd, uitmakende sedert primo januarij dezes jaars een totaal van 8250.

— De kerk der waalsche gemeente te Rotterdam zal met een geheel nieuw orgel, een zestien voetswerk met twee handklavieren en vrij pedaal, versierd worden, waarvan de vervaardiging is opgedragen aan de zoo gunstig bekende firma Bätz. en Co. te Utrecht. *R. Ct.*

*— Het speelsaisoen is in den schouwburg begonnen en een drietal stukken hebben in vele opzigten niet alleen de belangstelling van het publiek gewekt, maar ook met eene nieuwe aktrice en een akteur ons bekend gemaakt, die een aanwinst heeten mogen voor het personeel. Morgen wordt de *Gebogchelde* gegeven, waarop wij de aandacht willen vestigen; men weet het, dat de heer Moor er de hoofdrol in vervult op eene wijze, die hem als tooneelspeler van den eersten rang doet kennen, terwijl de dekoratiën in het stuk keurig zijn.

*— Oranje-verzen regent het niet alleen hier ter stede maar overal; als bewijs van wat de grondtoon zal wezen bij de aanstaande feestelijke herdenking aan Nederlands verlossing zijn ze ons welkom, maar ook alleen als zoodanig. De Oranje poëzie is over 't algemeen niet beter, misschien nog minder van allooi dan de bekende watersnood-poëzie! — Wij herinneren echter, op verzoek, gaarne er aan, dat hier ter stede, o. a. door den heer v. Dorsten eenige Oranje-liederen zijn uitgegeven, vooral ter verspreiding.

Meer bijzonder mogen wij echter wel het *Oranje boven* van den heer v. Lennep te Zeist aanbevelen, omdat de uitgaaf het nevendoel heeft, bij te dragen tot stichting van een weesen provenierhuis te Zeist. Het lied is voor 10 cents alom verkrijgbaar en wordt vooral aanbevolen tot uitdeeling op scholen.

*— Tot deken van de orde der advokaten te 's Hage, is door den hoogen raad in plaats van wijlen mr. Faber van Riemsdijk benoemd mr. A. de Pinto.

— In de maand sept. jl. is voor de regtbank te Roermond eene zeer zonderlinge zaak aangebragt. Het geldt namelijk den eisch, door een bloedverwant van wijlen mevr. de G. tegen den bewindvoerder harer nalatenschap ingesteld, strekkende tot vernietiging van het testament dezer dame. Mevrouw de G. had bij haar testament ongeveer haar geheel aanzienlijk vermogen aan een kind, haar achterneef en peetekind, geschonken, terwijl zij aan hare overige bloedverwanten slechts eene geringe jaarlijksche rente vermaakt heeft. Het zonderlinge van dit testament is, dat de aangestelde bewindvoerder, die het beheer moet voeren, tot dat de legataris, thans 13 jaar, 36 jaar oud zal wezen, vrijgesteld wordt om jaarlijks rekening en verantwoording af te leggen en alleen de goedkeuring over zijn beheer behoeft te vragen aan zekeren heer B., deken en pastoor te Weert en kanunnik-penitentiaris van het kapittel van Roermond. De heer B. heeft ook een legaat gekregen, namelijk het vruchtgebruik van een groot huis. De eisch tot vernietiging van het testament, alsook van het legaat aan den heer B., is voornamelijk gegrond op het beweren des eischers, dat hier door den heer B., tot kort voor den dood der dame biechtvader der overledene, captatie en andere middelen zouden zijn aangewend, waardoor de wil der erflaatster niet meer vrij zoude geweest zijn. Nog is opmerkelijk, dat de dame steeds een ander bewindvoerder had, dan den apotheker T., die nu benoemd is, maar ook een vriend van pastoor B.

— De arrond. regtbank te Zwolle, heeft jl. donderdag den 12jarigen K. L. Smit schuldig verklaard aan diefstal, en hem te dier zake veroordeeld tot eene gevangenisstraf voor den tijd van twee jaren. Terzelfder teregtzitting stonden twee zusters van den veroordeelde en wel eene van 15 en de andere van 20 jaar teregt; de jongste, wegens niet minder dan tien diefstallen van beursjes en porte-monnaies met geld, waaronder vrij beduidende sommen, op de openbare straat aldaar gepleegd, en de oudste wegens medepligtigheid aan de meeste dier diefstallen, door des bewust het gestolene te hebben geheeld.

— De justicie heeft zich zondag jl. van Zutphen naar Doetinchem begeven, op het berigt van een broedermoord, die aldaar zaturdag avond bedreven is. De vermoorde is een 25jarige boerenknecht en zijn broeder, de ongelukkige moordenaar, is 17—18 jaren oud. De manslag is het gevolg van hevige drift, ontstaan bij een onbeduidenden twist tusschen twee broeders, waarbij de ouders tusschen beiden kwam. De dader, die met een messteek in den onderbuik den dood van zijn broeder heeft veroorzaakt, heeft zich willen verdrinken, doch hij is uit het water gered en heeft alles bekend. Men heeft hem des namiddags gevankelijk te Zutphen binnengebragt.

— De pred. v. d. Marck te Beuningen vierde zondag de gedachtenis zijner 40jarige evangeliedienst.

— De onlangs overledene weduwe van ds. J. v. Gelder, te 's Heerenberg, heeft bij uitersten wil vermaakt aan de hervormde kerk aldaar *f* 2500, aan de diakonie *f* 2500, aan den tijdelijken predikant de rente van *f* 3000 en voor eene bewaarschool *f* 8000, met bezwaar van drie lijfrenten ieder *f* 100 op de legaten aan de kerk, de diakonie en de bewaarschool. *H. bl.*

— Te Rozendaal is de veestalling van den landbouwer Jongeneelen zondag avond afgebrand met al het aanwezige graan. — Bij de onlangs plaats gehad hebbende verpachting van het buffet in de societeits lokalen der rotterdamsche diergaarde, voor den tijd van vijf jaren, aanvangende den 1. mei 1864, is daarvan pachter geworden A. Koenen, voor de som van *f* 5500 's jaars. — In de *Rott. Ct.* doet iemand, naar aanleiding van 't herinneringsfeest voor 1813 de vraag, of niet nu het oogenblik zeer geschikt zou zijn tot het *invoeren* van eene *hollandsche* kleederdragten tot het afschaffen van het *flaauwe* »Papa en Mama," dat reeds te lang in sommige kringen het *krachtige* »Vader" het *liefelijke* »Moeder," die twee schoone woorden onzer *rijke* taal, verdrongen heeft! — Een Amerikaan, met name C. P. Hachenberg, heeft het plan gevormd om ieder huis van een »muziekalen telegraaf" te voorzien door middel van buizen, zoo als thans voor de geleiding van water en gas gebezigd worden. In het midden der stad stelt hij zich voor eene »muziekfabriek" op te rigten, eenvoudig bestaande uit eene zeer goede piano en een talentvol man die haar bespeelt. Ieder die zich abonneert, bekomt ten zijnen huize een piano, welke aan de oorspronkelijk bespeelde zal verbonden worden met elektrieke draden. Wanneer de pianist bijv. de ouverture der opera Don Juan speelt, zullen al de piano's, die met het »centraal instrument" in verbinding staan, hetzelfde stuk geheel gelijk wedergeven. Het zal van den wil der bewoners der huizen waar men geabonneerd is afhangen, om nacht en dag op hunne piano te hooren spelen, en daarentegen kunnen zij ook zeer gemakkelijk door een eenvoudige veer de verbinding desverkiezende afsluiten. — Dezer dagen is in een der kleine steden van het fransche depart. de la Sarthe op treffende en zonderlinge wijze iemand uit het water gered. Zeker arbeider werd laat op den avond, onder vermoeden van zich aan diefstal in dienstbaarheid te hebben schuldig gemaakt, door een gendarme gearresteerd. Hij volgde hem gewillig. Op weg naar de gevangenis moesten zij een smallen vlonder passeren. Een hevige windvlaag wierp den in volle wapenrusting zijnden gendarme in het snelstroomend water. Hij zonk onmiddellijk. Niets ware den gevangen man ligter geweest dan te ontkomen en den gendarme te laten verdrinken. Wat deed hij? Hij bedacht zich geen oogenblik en sprong in het water, om den drenkeling met gevaar van eigen leven te redden, wat hem dan ook na eene hevige worsteling gelukte. Gearmd en goede vrienden begaven beiden zich naar het geregtsgebouw. Het is te hopen, dat de regter deze daad van dubbele zelfopoffering ten gunste van den beklaagde zal gedenken.

TEXEL, 3 Nov. Binnen: Antilope, kapt. de Jong, van Curaçao.

WATERHOOGTE.

Arnhem, 3 Nov. 1.10 El + AP. 8.05. Gew. 1 d.
Rijnhoogte te Keulen 3 Nov. 6 v. 10 d.

Mijnheer de Redakteur!

Daar er op onderscheidene plaatsen toebereidselen gemaakt worden voor het ophanden zijnde feest onzer verlossing van de Franschen, zoo zou het toch zeer te betreuren zijn als Utrecht niet op eene waardige wijze bewees, ten hoogste dankbaar te zijn voor die onwaardeerbare weldaad! Het zou daarom zeer overeenkomstig de behoefte des tijds zijn, als er eene kommissie optrad, die eene voorstelling van *Kozakken*, *Uhlanen* en pruissische *Doodshoofden* organiseerde, ten einde alzoo aan het thans levend geslacht de geschiedenis van 1813, door zulk eene voorstelling in het geheugen te prenten.

Door deze gedachte in uw geacht blad op te nemen, komt welligt het utrechtsche studentenkorps, of de reeds gevormde kommissie voor het *vauxhal* op het denkbeeld, hieraan de hand te slaan, en ongetwijfeld vindt die onderneming bijval. Uw bestendige lezer

Utrecht, 2 Nov. 1863. B—i.

(Wij kunnen den inzender verzekeren, dat over de gewenschte voorstelling van kozakken reeds lang gedacht is; of het plan evenwel zal verwezenlijkt kunnen worden, we weten het niet. Over 't geheel blijft het de vraag, in hoeverre de inwoners geneigd zullen zijn, de kommissie voor de feestviering op den 28. nov. door *ruime* bijdragen in staat te stellen, van den 28. nov. werkelijk een algemeenen feestdag te maken. Daartoe is veel geld noodig. Red.)

Koloniën.

Oost-Indië.

De Java-berigten loopen tot 27 september

Aan de *Java-Bode* ontleenen wij:

Hoewel wij nog in de oostmoesson zijn, heeft het weder op vele plaatsen, vooral in den Oosthoek, veel van de westmoesson, zoo zelfs dat zich menigvuldige bandjirs voordoen, en de suikerfabrikatie groote nadeelen ondervindt. Vele suikerfabrikanten hebben zich per rekest tot den goeverneur-generaal gewend met verzoek om kwijtschelding van de boeten, waarin zij vervallen, als de levering aan 't goevernement niet op den bepaalden tijd is afgeloopen.

De regeling betreffende de suikerondernemingen, alhier per voorlaatste mail ontvangen, heeft nog al genoegen gedaan. Wij gelooven, dat de voorwaarden zeer billijk zijn gesteld en de belangen der inlandsche bevolking, der fabrikanten en der Regering behoorlijk in het oog zijn gehouden.

Onder de geruchten die hier rondloopen behoort eene partikuliere tijding, dat de voorgestelde toekenning van huishuur aan ambtenaren alle kans heeft om afgewezen te worden. Dit berigt wordt algemeen geloofd. Men is hier zoodanig gewoon aan het afwijzen van verbeteringen in Nederland, dat een slechte tijding veel eer wordt geloofd dan een goede. Velen kunnen zich maar niet voorstellen, dat het opperbestuur inderdaad den goeden weg met en voor Indie op wil. 't Is treurig, — maar aan wien de schuld?

Te Soerabaya is men van plan het »Novemberfeest" te vieren, maar naar 't berigt der kommissie voor de feestviering aldaar vindt het plan niet veel bijval meer. 't Is voor zoover ons bekend is, de eenige plaats in Indie, waar de gebeurtenissen van 1813 feestelijk herdacht zullen worden. Hier op de hoofdplaats hebben de inzamelingen, zooals wij reeds vroeger meldden, geen resultaat opgeleverd.

Overigens leveren de gebeurtenissen in Indie weinig belangrijks op.

— Men zegt, dat bij de indische regering een voorstel in overweging is om het decimaalstelsel in Indie in te voeren. Tevens moet het plan bestaan, om een inspekteur voor de inlandsche scholen te benoemen.

— Uit een van Soerabaya ontvangen telegrafisch berigt van den 12. dezer verneemt men, dat den 9. te voren de dijk der Kediririvier in de afdeeling Modjokerto bij de dessa Ngagri, drie paal ten westen van Dalok, is doorgebroken, waardoor twintig bouws, met tweede gewassen beplant, zijn verloren gegaan. De dijkbreuk heeft eene lengte van 12 roeden en eene diepte van 15 voet; terwijl het water zich ontlast in eene rawa en in de Konto-rivier.

Van alle kanten wordt overigens geklaagd over de schade, door den waterstand aangebragt, waardoor het te velde staande werd vernield, bruggen verwoest, enz. In de afd. Pangoe[l] kwam het water 12 voet hoog en steeg zelfs tot den 2en trap van het huis des kontroleurs.

— Te Soerabaya wil men met nov. een optogt houden, voorstellende 3 groepen: Willem I, prins Maurits, Frederik Hendrik, elk met zijne omgeving. Er zullen dan 100 gekostumeerden zijn; de kosten zijn op *f* 9000 berekend. Er zou 's avonds vauxhal en illuminatie wezen.

Door den goeverneur-generaal van Nederl. Indië zijn de volgende beschikkingen genomen:

Civiel Departement. Benoemd tot lid in den raad van just.: te Batavia, mr. J. v. d. Pant, te Samarang, mr. W. de Booij, te Soerabaija, mr. B. G. H. Straeter en te Padang L. J. Prins; tot 3. komm. bij de griffie van het hoog-geregtshof van Ned. Indië, de klerk A. F. L. Leidelmeijer; tot kontr. 1. kl. bij de land. ink. en kult., de kontr. 2. kl. mr. S. C. J. W. v. Musschenbroek; tot adj.-ingen. bij de telegr. dienst in Ned. Indië, de telegr. 1. kl. A. H. de Does; bij 's lands drukkerij: tot 1. korr., J. L. Hanozet Gordon en tot 2. korr., de letterz. 2. kl. A. A. M. Mathey; tot komm. op het kant. van den adsist.-res. van Patjitan, tevens ven um. aldaar, J. M. Apon; tot boekh. bij de algem. pakhuism. te Soerabaija, H. F. Hornung en tot waterschout te Batavia, de bootsm. bij 't mar. pakh. B. Winters.

Ontslagen: Eervol, uit zijne betr., de konsul-gener. der Nederl. in Japan, mr. J. K. de Wit.

Verleend: Een tweejar. verl. naar Nederl. aan den ads.-resid. en magistr. te Padang (Sumatra's westk.), tevens vendum. ald., P. Severijn.

Militair Departement. Ontslagen: Eerv., de inl. 1. luit. der inf., D. Patie, met pens.

Verleend: Een tweej. verl. naar Nederl., aan den kapt. der art. C. L. G. J. van Döring.

Marine Departement. Bevorderd: tot 1. mach. bij de goev.-mar., de 2. mach. G. J. M. Butteling.

Ontslagen: Uit 's lands dienst, de onderbaas modelm., tevens timmerm. bij de fabr. voor de marine en het stoomw. te Soerabaija, L. W. van Kooten.

TELEGRAMMEN.

De sinds gisteren ontvangen **telegrafische depèches** laten wij hieronder volgen:

Triest, maandag. Volgens de berigten, met de jongste overlandmail ontvangen, zijn de vooruitzigten op den indischen katoenoogst zeer gunstig; men verwacht dat de opbrengst nog eens zoo veel zal zijn als ten vorigen jare. — De Unie-stoomboot van der Bilt heeft op de Zuider-stoomschepen Alabama en Georgia, in de nabijheid van Colombo, jagt gemaakt. — De heer Lambert is op Madagaskar aangekomen. De regering aldaar keurt, naar het schijnt, de met Europa gesloten traktaten niet goed. Twee fransche oorlogsschepen liggen er geankerd, en een engelsch wordt verwacht. — In Afghanistan is de staat van zaken verbeterd.

Van de poolsche grenzen, dingsdag. Generaal Trepow, chef der gendarmerie, is te Warschau op straat met eene bijl aan het hoofd gewond. De dader is in hechtenis genomen.

Weenen, dingsdag. De financiële kommissie heeft tot dekking van het deficit hare goedkeuring verleend aan het plan tot sluiting eener leening van 69 millioen, daaronder begrepen 20 millioen voor Hongarije en 20 millioen voor loopende schuld.

Londen, dingsdag. Het handelsverdrag tusschen Engeland en Italie is den 29. oktober geratificeerd.

Marseille, dingsdag. Er zijn berigten ontvangen uit Napels, van 31 oktober. De inwijding van den spoorweg van Foggia is op 8 november bepaald. De koning zal des avonds naar Avellino vertrekken, om van daar over Nola de reis naar Napels te maken. De aandeelhouders en aanzienlijken van Napels zullen in 200 rijtuigen den koning tot Nola te gemoet komen. Er worden buitengewone toebereidselen gemaakt voor de ontvangst van Z. Maj. op den 9den. Aan de revue over de scheepsmagt, die den volgenden dag zal plaats hebben, zullen 25 oorlogsbodems deel nemen.

De prins van Carignan en de hertog van Aoste zijn van Lissabon teruggekomen.

De minister van oorlog heeft bevel gegeven tot het in staat van verdediging brengen der linie van de Volturno en tot approviandering van de vesting.

Kopenhage, dingsdag.

In den rijksraad is gisteren de grondwet behandeld. Het ging rustig en de amendementen werden met 40 tegen 14 stemmen verworpen.

Madrid, dingsdag.

De oppositiebladen vallen het ministerie heftig aan.

Turijn, Ding dag.

De heer Pepoli zal zaturdag naar Parijs vertrekken en dan onmiddellijk naar Petersburg reizen, om daar zijne funktiën te hervatten.

Parijs, heden woensdag.

De *Moniteur* meldt, dat brieven uit China den toestand der insurgenten als zeer bedenkelijk schilderen. De tijdingen omtent de christenen en der zendelingen zijn voldoende. De hun vijandig gezinde mandarijnen zijn ontslagen.

BUITENLAND.

PETERSBURG, 24 oktober.

De toerustingen ter zee waarvan de bladen gewagen, worden niet in de Zwarte zee, maar in de zee van Azof gemaakt. De keizer, die zich in de Krim op het kasteel Livadia bevindt, heeft eergisteren een uitstapje naar Kertch gemaakt om de vesting, en maritieme werken die er worden aangelegd te bezigtigen.

Generaal Berg zal eerstdaags tot stadhouder van Polen in plaats van Grootvorst Konstantijn benoemd worden. De generaal is van plan maatregelen te nemen voor wier afdoendheid hij instaat, en die zullen uitwerken, dat binnen twee maanden geen opstandeling in Polen meer te vinden zal zijn.

KOPENHAGEN, 31 oktober.

Het verdrag met Zweden is onderteekend en zal binnen kort geratificeerd worden. De inhoud is nog wel niet bekend, maar het lijdt geen twijfel of Zwedens militaire hulp zal in werking treden zoodra de exekutie-troepen in Holstein rukken. Zoo dan al geen zweedsche troepen in Holstein rukken, zullen dezen toch Zuid-Sleeswijk bezetten, zoodat de geheele deensche armee de belangrijkste punten van Holstein in hare magt kan houden.

WEENEN, 1 november.

De Russenvrienden alhier doen alle moeite om de regering te bewegen tot proklamatie van den staat van beleg van Gallicië. Het vermoorden van den landsgeregtsraad Kuczijnski kwam hun daarom zeer gelegen. Ook de russische zaakgelastigde, die eergisteren eene bijeenkomst met graaf Rechberg had, moet naar aanleiding van die gebeurtenis hebben opgemerkt, dat de agitatie in Gallicië reeds bijna even sterk was als in het koningrijk Polen, en dat de keizerlijke regering zich weldra tot de ernstigste maatregelen zou genoodzaakt zien. Dat de agitatie in Gallicië vrij sterk is, is waar, maar even waar is het, dat dit grootendeels het werk van tallooze russische agenten is, die zich op het platteland zoowel als in Lemberg en Krakau zonder eenige gêne bewegen.

Men leest in de *Ostd. Post*:

»Een oud spreekwoord zegt, dat het gemakkelijker is nieuwe vrienden te maken, dan de oude te bewaren. Het schijnt dat wij noch te Londen, noch te Parijs in het laatste geslaagd zijn, en donderdag a. s. zal ons de telegraaf leeren, of onze korte vriendschap niet op weg is van in geheel tegenovergestelde gevoelens veranderd te worden."

De gemeenteraad van Weenen heeft besloten, een adres tot den rijksraad te rigten tegen de belastingverhooging. Het was in die zitting zoo woelig, dat de galerijen driemalen met ontruiming bedreigd werden. De would-be komiek der vergadering kwam met zijne vooraf geschreven rede niet verder, dan: »als men den ezel te zwaar belaadt....."

BERLIJN, 2 november.

De koning is gisteren naar het kasteel Babelsberg teruggekeerd.

De opening der kamers zal den 9. plaats vinden, niet door den koning, maar door v. Bismarck.

Van de gewezen afgevaardigden zijn 258 herkozen, en wel van 135 leden der vooruitgangpartij 116, van 96 leden van het linkercentrum 80, van 32 klerikalen 14, van 11 konservatieven 7, enz.

De feodale *Corr.* geeft den afgevaardigden der vooruitgangspartij voor zekere gevallen uitzigt op »een kleinen rid in een celwagen." Hij schrijft: Een votum voor de wegens hoogverraad aangeklaagde Polen, eene schaamtelooze belastingweigering, een onbeschoft adres, eene quasi-aanklagt tegen de ministers, wij meenen ons niet te vergissen als wij beweren, dat de regering al deze eventualiteiten zorgvuldig heeft overwogen, en dat al zulke pogingen in welligt ongedachte zwaarte op het hoofd hunner werkers zouden terugvallen. — Art. 84 der grondwet is gewis een dier artikelen, die de *Corr* als niet geschreven beschouwt, en 't gaat zeker wat al te ver, de afgevaardigden van het pruissische volk, zelfs voor het geval, dat zij het hun onmisbaar toekomend grondwettig regt om ministers aan te klagen mogten uitoefenen, te bedreigen met den celwagen.

Uit goede bron verneemt men, dat de regering zich niet meer zal verzetten tegen de invoering van het tiendeelig stelsel van maten en gewigten. Daar de andere duitsche regeringen er voor zijn, bestaat er alle uitzigt, dat het in geheel Duitschland zal worden aangenomen.

Er is nu sprake van ook de lithografische korrespondentiën met borgtogt te belasten.

Een engelsch kabinetskoerier, die van Warschau gekomen is, moet den toestand der insurgenten als niet zeer gunstig geschetst hebben.

De russische regering heeft den heer Milutine naar Warschau gezonden, een der uitstekendste man nen der nieuwe liberale partij in Rusland en die in de emancipatie der lijfeigenen een groote rol heeft gespeeld. Ofschoon nog jong, is hij, naar men zegt, tot een zeer gewigtige betrekking bestemd. Hij heeft in last reglementen te ontwerpen betreffende de emancipatie der poolsche boeren, opdat zij haar beslag kunnen krijgen, zoodra in Polen de rust zal hersteld zijn.

LONDEN, 2 november.

Een lid van ons kabinet, de graaf Grey, het hoofd van het departement van oorlog, heeft zich dezer dagen in eene openbare redevoering over de buitenlandsche aangelegenheden uitgelaten op eene wijze, welke toonde, dat het goevernement aan zijne vredelievende staatkunde getrouw bleef, en geen dadelijk gevaar van storing van Europa's vrede zag. Wij beleven eenen tijd, zoo ongeveer drukte hij zich uit, waarin geen verstandig man, de gebeurtenissen buiten 's lands, ten westen en ten oosten van ons en elders, gadeslaande, zal ontkennen, dat Engeland zich voor alle gebeurlijkheden bereid dient te houden. De spaarzaamheid mag daarbij niet uit het oog worden verloren, doch zij mag niet zoo ver gaan dat zij tot verzwakking onzer nationale weerbaarheid leidt. Zoo even hebben wij hier den wensch hooren uiten, dat het in langen tijd niet noodig zou zijn de werkelijke diensten van onze land- en zeemagt in te roepen; ik vereenig mij van harte met dien wensch; en zoo als de zaken thans in de onderscheiden deelen der wereld staan, zie ik ook geenen grond om te vreezen dat de vrede, dien wij nu genieten, gestoord zal worden. Die vrede zal het minst gevaar loopen, indien eene groote mogendheid als Engeland, die geene veroveringsplannen of bedoelingen van aanvallende strekking koestert, haren rang in de wereld ophoudt, hare stem in Europa en aan de magtigen der aarde doen hooren, en tevens toont, afkeerig van inmenging in de zaken van andere landen te zijn.

De *Times* merkt heden op, dat de deelgenooten eener ongelukkige onderneming zelden na de beëindiging als even goede vrienden scheiden.

De heer George Shepherd heeft in het *Mining Journal* onder dagteekening van 29 okt. bekend gemaakt, dat het weder van dien dag tot 3 of 4 nov. winderig zou blijven; voorts dat hij van den 7den tot den 16den op nieuw onbestendig weder verwacht, en wel omstreeks den 15. en 16den hevige winden, hier en daar met donder en bliksem. Even zoo verwacht hij van den 25. tot het laatst der maand sterken wind en onbestendig weder. In den aanhef van zijn brief verklaart hij intusschen, dat hij niet ten allen tijde even naauwkeurig kan zijn in zijne weersvoorspellingen.

De bladen konstateren het invallen van den storm, door admiraal Fitzroy voorzien. Hier ter stede is daardoor, vooral aan de Brighton en Southern stations, vrij wat schade aangerigt. In een der loodsen stonden 4 of 5 lokomotieven die g stookt werden; twee zouden uitgaan, toen plotseling een hevige windvlaag naar binnen kwam en, geen uitweg vindende, het stevig met ijzer bevestigd dak deed springen, dat in zijn val 50 à 60 ellen muur meênam, waarvan het puin op het Croydon-spoor neêrviel. De overgelegen muur, waartegen een groote voorraad kolen lag, viel naar binnen in, waar men weldra niet dan een hoop materialen, balken, enz. zag. De arbeiders in de loods namen dadelijk de vlugt, maar velen werden door het puin getroffen of geraakten er onder. Een man werd door een vallende lokomotief verpletterd. De rails zijn in alle rigtingen vernield. Vier of vijf machines zijn onbruikbaar, al de andere, op een na, min of meer beschadigd. In vijf minuten had men daar een verlies van vele duizenden ponden sterling te betreuren. Een naastliggende veel grootere loods heeft niets geleden; het dak werd even opgeligt, maar weder op zijne plaats gesteld.

Men leest in de *Morning Star*: »John Humphreys, coroner van Middlesex, heeft vijf enquêtes bevolen op de lijken van kinderen door hunne ouders verstikt. Het onderzoek heeft niet tot de bepaalde zekerheid geleid of dit onwillekeurig in den slaap door het ligchaam der ouders, dan wel opzettelijk door middel van een kussen geschied was. Een der gezworenen heeft bij deze gelegenheid doen opmerken, dat dergelijke gevallen te Londen op schrikbarende wijze toenemen, en de justicie niet scherp genoeg daarop kan toezien. De coroner heeft daarop geantwoord, dat volgens hem bij de wet aan de coroners de bevoegdheid en de magt moest worden verleend, om alle gekonstateerde on achtzaamheid van ouders met betrekking tot hunne kinderen te straffen. Het meerendeel der ouders verklaart onder eede dat zij sliepen, toen het kind stierf Er zijn natuurlijk nooit getuigen om het tegendeel te verklaren, en de justicie kan dus, bij gebrek van juridieke bewijzen, niet de zware beschuldiging van moord werpen op de ouders, al is hunne achteloosheid dan ook onloochenbaar. »Mijne overtuiging is," aldus eindigde de coroner, »dat er eene menigte kinderen te Londen door verstikking, opzettelijk door de ouders te weeg gebragt. sterven."

Op het eiland Sardinië wordt de katoenteelt allengs meer inheemsch. Men rekent op een oogst van 72000 kilos; dat is nog wel niet bijzonder veel, maar over het geheel is de landbouw niet zeer bloeijend.

Omtrent den financiëelen toestand van Portugal, wordt het volgende medegedeeld. De staatsschuld bedraagt 36,500,000 (18,000,000 pd. st. binnenl. schuld, en 18,500,000 pd. st. buitenl schulden.) De daarvoor te betalen rente is 1,095,000 pd. st., waarvoor bijzondere inkomsten zijn aangewezen, die naauwgezet ter uitbetaling herwaarts worden overgemaakt. Een groot deel der staatsschuld wordt reeds geabsorbeerd, — en dat zal nog toenemen, ten gevolge der wetsbepaling, dat de opbrengsten van het daar te lande bestaande en bloeijend stelsel van onderlinge verzekering-maatschappijen, in de openbare fondsen belegd moeten worden. Ook doet zich onder den geringen stand in Portugal in den laatsten tijd groote lust blijken, om zijne spaargelden in staatsschulden te beleggen. Volgden de burger- en boerenstanden dit voor het goud en zilver, waarmede zij zich overdadig tooijen, dan zouden de aanwezige effekten nog sneller geabsorbeerd worden. Naarmate dit plaats vindt, zullen de buitenlanders, die portugesche fondsen bezitten, behalve dat zij een goeden intrest trekken, hun kapitaal meer en meer in waarde zien stijgen. Van de kerkelijke landerijen is nog genoeg onverkocht om 5,000,000 in fondsen te beleggen.

— 3 *Nov.* Gec. $92^5/_8$; Mexiko 3 pCt. $40^5/_8$; Port. 3 pCt. 1853 —, 1862 $49^1/_4$; Russ. $4^1/_2$ pCt. —, 3 pCt. 1859 —, 5 pCt. 1862 90, Sp. 3 pCt. 55, 2 pCt. —; Venez. 2 pCt. —.

PARIJS, 2 november.

De keizer heeft heden op St. Cloud den min. van buitenlandsche zaken bij zich ontboden om zich met hem over de kwestien van buitenlandsche staatkunde te onderhouden, in verband met de troonrede. Woensdag ochtend zal de troonrede aan de ministers en de leden van den geheimen raad worden voorgelezen.

Het bevestigt zich dat Forey met eene zending te Washington belast is.

Het *Mem. dipl.* berigt, dat keizer Frans Jozef blijken geeft van belangstelling in de wedergeboorte der mexikaansche monarchie, en beschikt heeft, dat de oostenrijksche officieren, die zijnen broeder, den aartshertog, naar Mexiko zouden willen vergezellen, bij hunne terugkomst in het vaderland hunne rangen in het oostenr. leger kunnen terug krijgen; voorts, dat het mexikaansche volk, hetwelk geen schepen heeft, een jagt heeft laten bouwen, om den nieuwen soeverein te Miramare af te halen, maar dat keizer Frans Jozef, die niet wilde dat een volk, hetwelk pas zulke harde beproevingen had te doorstaan, zich zulke opofferingen oplegde, bepaalde, dat zijn broeder aan boord van een fregat der oostenrijksche marine de reis naar Mexiko zal afleggen.

Het ministerie van oorlog heeft eenige millioenen patronen besteld.

De heer Berryer houdt zich bezig met eene uitvoerige rede over de kiesvrijheid gereed te maken.

Het banket, door de Kamer van koophandel te Marseille aan den heer Marie gegeven, ware bijna door de overheid aldaar verboden, omdat het een bewijs van sympathie aan een oppositie-lid was. De kamer, beducht dat men op het laatste oogenblik het werkelijk zou beletten, wendde zich tot de ministers van koophandel en binnenl. zaken. De zaak kwam aldus ook den keizer ter oore, die er minder bezwaar in scheen te zien het diner te laten plaats vinden, dan het te beletten.

De heer Turgan, sedert 1852 hoofdredakteur van den *Moniteur*, heeft die betrekking neêrgelegd, men weet niet waarom.

Men verzekert, dat het besluit waarbij aan de schouwburgen de vrijheid wordt toegekend, geteekend ligt. Slechts vier zouden gesubsidiëerd blijven.

Volgens het *Mém. dipl.* heeft de kardinaal Antonelli aan de fransche regering eene depêche dd. 17. okt. doen toekomen, waarin de hervormingen aangeduid worden, waartoe de pauselijke regering eerstdaags denkt over te gaan, overeenkomstig de beloften, bij het optreden van den heer Drouin de Lhuys, als fransch minister van buitenl. zaken, afgelegd. Die hervormingen bestaan o. a. in eene voltooijing van het tarief van in- en uitvoer; herziening van het postwezen; de afschaffing van verscheidene exceptionele regtbanken; herziening van het strafwetboek en van het wetboek van koophandel en de reorganisatie der regtbanken.

Met betrekking tot het te Genève bijeengekomen internationale kongres, dat zich ten doel stelt te onderzoeken wat tot eene goede verpleging van gewonde militairen, zoowel op het slagveld als in de hospitalen kan gedaan worden, verneemt men het volgende: Afgevaardigden zijn naar dat kongres gezonden door Baden (dr. Steiner), Beijeren (dr. Th. Dompierre), Frankrijk (de hh. Préval, dr. Boudier en Chevalier), Groot-Brittanje (dr. Rutherford en de hr. Mackenzie), Hannover (dr. Oelker), groot-hertogdom Hessen (de hr. Brodrück), Italië (de hr. Giovanni Capello), Orde van St. Jan van Jeruzalem (prins Hendrik XIII van Reuss, gewezen tak), Nederland (dr. Basting, de hr. van de Velde, zee-officier), Oostenrijk (dr. Unger), Pruissen (dr. C. Housselle en dr. Löffler), Rusland (de hh. Alexander Kirciew en E. Essakow), Saksen (dr. Günther), Spanje (dr. Landa), Wurtemberg, (dr. Hahn en dr. Wagner), Zweden (dr. S. E. Sköldberg en dr. Edling), Zwitserland (de hh. dr. Lehmann, dr. Onère, A. Montmollin, A. Perregauy-de-Montmollin, prof. Sandoz, Moratel en dr. Egelhardt). De leden van het internationaal geneefsch kommitee waren de hh. gener. Dufour, Gustave Moynier, dr. Maunoir, dr. Appia en Henry Dunant. Generaal Dufour heette de afgevaardigden, uit naam van het geneefsche kommitee, welkom, en gaf vervolgens het presidium over aan den heer Moynier, van Genève, terwijl de afgevaardigde van de Johanniter orde het onder-voorzitterschap waarnam. Men hoorde de meest uiteenloopende inzigten, doch algemeen was men het eens, dat iets gedaan behoort te worden, en alzoo is men den tweeden dag genaderd tot de vaststelling van het eerste artikel van een ontwerpverdrag. Dat artikel luidt aldus: »In alle toetredende landen wordt een kommitee opgerigt, welks taak is om, in oorlogstijd, met alle beschikbare middelen bij te dragen tot voorziening in de gezondheidsdienst bij de legers."

Den 30. werd het kongres gesloten, na vijf dagen werkzaam te zijn geweest.

Keizer Theodorus van Abyssinyië, die met een talrijk leger naar Choa was getrokken om een opstand te dempen, is gelegen en tot den terugtogt genoodzaakt. De fransche konsul Lejean dien hij gevangen hield, maar die den opstandelingen in handen is gevallen wordt door dezen menschelijk behandeld.

Mw. Adeline Patti treedt woensdag weder in de italiaansche opera op. Er is geene enkele plaats meer te verkrijgen; alle zijn besproken.

ADVERTENTIEN.

, Heden beviel voorspoedig van een welgeschapen *ZOON*, E. M. WEFERS BETTINK, geliefde echtgenoote van

Utrecht A. VAN DORSTEN Jr.
2 Nov. 1863. Boekhandelaar.

Eenige kennisgeving.

, Voorspoedig bevallen van eene *DOCHTER*, G. T. M. BROM, geliefde Echtgenoote van

C. A. OVERWIJN,
Apotheker.

, Heden morgen, ten half 5 ure, overleed tot diepe droefheid van mij, mijne kinderen en verdere betrekkingen, mijn hartelijk geliefde Echtgenoot WILLEM PIETER HOEVENAAR, Kunstschilder, Lid der Koninklijke Akademie van Beeldende Kunsten, in den ouderdom van ruim 55 jaren.

Utrecht, W. HOEVENAAR,
31 Oct. 1863. geb. v. D. SLUIS.

, Heden overleed mijn geliefde echtgenoot, de Heer A MONNÉ, tot droefheid van mij, mijne kinderen en behuwdkinderen

Utrecht, Wed. A. MONNÉ,
1 Novemb. 1863. HOOGLAND.

Algemeene en bijzondere kennisgeving.

, Heden overleed de jongste onzer lievelingen, na een lijden van ruim veertien dagen ANNA MARIA MARGARETHA, in den jeugdigen leeftijd van circa zes jaren.

J. VUIJSTINGH.
Utrecht, H. E. BIJLAART
3 Nov. 1863.

BIJBELGENOOTSCHAP.

, Het jaarlijksch Openbaar Verslag van het **Nederl. Bijbelgenootschap**, *Afdeeling Utrecht*, zal dit jaar, door ds. COHEN STUART, van Rotterdam, gehouden worden op donderdag den 5. November aanstaande, des avonds ten zes ure in de Domkerk alhier; en worden belangstellenden tot bijwoning daarvan uitgenoodigd.

FEESTVIERING
van 28 November 1863.

, Zij, die geteekend hebben op de rondgezonden lijsten tot deelneming aan een Vauxhal, en zoo mogelijk aan andere Feesten, te geven op 28 November a. s., worden uitgenoodigd tot het bijwonen eener vergadering in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen, op Zaturdag den 7. November a. s. des namiddags ten 2 ure.

Voor degenen, aan welken de voormelde lijsten nog niet mogten zijn aangeboden, zal alsnog tot en met Vrijdag a. s. de gelegenheid tot teekening bestaan, bij den Concierge in het Gebouw voor Kunsten en Wetenschappen.

Namens de Commissie tot
regeling der feestviering
W. H. DE WATTEVILLE,
2e Secretaris.

BOEKBINDERIJ.

*** Al degenen welke iets te vorderen hebben van, of verschuldigd zijn aan, wijlen den Heer H. HUBERS Gzn., overleden den 26. Julij jl., worden verzocht hiervan opgave te doen vóór den 1. December a. s. aan Mej. de Wed. G. HUBERS, te Amersfoort, alwaar tevens **uit de hand te koop wordt aangeboden** eene volledige **BOEKBINDERIJ** en LINIEERMACHINE. Brieven franco.

Amersfoort, 2 November 1863.

DE NIEUWE BAK.

*** **HEDEN WOENSDAG AVOND**, **Muziek der Artillerie**, onder directie van den Heer RUDERSDORF.

Aanvang ten **half negen** ure.

Utrechtsche Schouwburg.

Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur.

De Tooneelisten, onder directie van J. EDUARD DE VRIES, zullen de eer hebben

op Donderdag 5 November 1863.

No. 4 IN HET ABONNEMENT, te geven:

DE GEBOGCHELDE,

Groot Melodrama in 5 Bedrijven en 10 Tafereelen, door de Heeren ANICET BOURGEOIS en PAUL FÉVAL, gemonteerd naar de opvoering van het Théâtre de la Porte Saint Martin, door den Regisseur J. W. HAMMECHER.

Muzijk van den Heer S. LUERS, Orchestmeester aan den Schouwburg.

PAUZE NA HET ACHTSTE TAFEREEL.

Om de uitgebreidheid der Voorstelling geen Nastuk.

Aanvang ten **zeven** ure precies.

PRIJZEN DER PLAATSEN: Boven-Loge *f* 2,— Beneden-Loge *f* 1,50 Parket *f* 1,25. Parterre *f* 1.—. 1e Amphithéâter *f* 1,10. 2e Amphithéâter *f* 0,65. Galerij *f* 0,40.

De plaatsen kunnen besproken worden bij den Heer J. DOESBURG, Steenweg, en op den dag der voorstelling aan het Bureau van den Schouwburg, van 11 tot 3 ure.

Utrechtsche Schouwburg.

Met toestemming van het Hoofd van het Plaatselijk Bestuur.

Eenige leden van het **Utrechtsche Studentencorps** zullen de eer hebben, *ten voordeele der armen van Utrecht*, in den Schouwburg aldaar ten tooneele voeren,

op Woensdag 11 November 1863,

DE ENGELSCHEN OP REIS,

VAUDEVILLE met ZANG, in een Bedrijf.

Daarna:

HET KAMERTJE VAN EEN WASCHMEISJE,

VAUDEVILLE met ZANG, in een Bedrijf.

Ten Slotte:

De Schoolmeester,

OF HET EXAMEN OP HET PLATTE LAND,

Kluchtige VAUDEVILLE met nieuwe COUPLETTEN, CHANSONNETTEN, enz. in 1 Bedrijf.

Aanvang ten 7 ure.

PRIJZEN DER PLAATSEN: Loges en 1e Amphitheatre *f* 2.—, Parket, Parterre, 2e Amphitheatre en Galerij *f* 1.—.

Plaatsen kunnen besproken worden van af Vrijdag 6 Nov. a.s. tot Dingsdag 10 November, van 's ochtends 11 tot 's middags 3 ure, bij den Heer DOESBURG, Steenweg en des Woensdags aan den Schouwburg op dezelfde uren, tegen 20 Cents per Persoon.

*** De Notaris VAN GEYTENBEEK, gevestigd te Harmelen, zal op Donderdag den 5. November 1863, des voormiddags ten 11 ure, in het Gemeentehuis te Kamerik veilen en verkoopen:

Eene BURGERHUIZINGE, waarin de **Schildersaffaire** wordt uitgeoefend, met Werkplaats, Erve en Tuin, staande en gelegen in het dorp Kamerik. Verhuurd in 2 gedeelten, als: aan *J. Nehmelman* voor *f* 66,00 's jaars en *D. Zaadkamp* voor 65 Cts. per week.

Eene HOFSTEDE, benevens DAGHUURDERS WONING, met de daarbij behoorende LANDERIJEN, staande en gelegen als voren, te zamen groot 17 Bunders 43 R. 50 E. — Zullende eerst in perceelen en daarna in massa worden geveild.

Een perceel HOOI- en RIETLAND, gelegen in Achttienhoven onder Nieuwkoop, gr. 1 B. 36 R. 08 Ellen.

Te aanvaarden 1° Januarij 1864.

Breeder bij billetten en nadere inlichtingen te bekomen ten kantore van voorn. Notaris.

*** Op Vrijdag den 6. November 1862 des namiddags ten *half één ure*, zullen ten kantore van den gemeente-Ontvanger aan de Veewaag, Jacobie-kerkhof te Utrecht, publiek en om kontant geld verkocht worden een aantal **HONDEN** en eene hoeveelheid **STERKEN-DRANK**.

Venduhuis aan het Vreeburg.

DRIEMAANDELIJKSCHE VERKOOPING.

*** Op Dingsdag 10 November 1863 en volgende dagen, des voormiddags ten 10 ure, van velerhande **Meubelen, Huisraad, Linnens** en **Beddengoed, Kleederen**, gemaakt **Goud- en Zilverwerk**, enz.

Te zien Maandag 9 November van 10—4 ure.

Dagelijks tot Donderdag 5 November worden Goederen ter bijvoeging in het Verkooplokaal aangenomen.

*** Op Zaturdag 14 November 1863, 's namiddags ten 5 ure, zullen te Utrecht, achter St. Pieter, in het Lokaal van verkoopingen, Wijk F n°. 565, in het openbaar worden verkocht:

N°. 1. Een HUIS, met ERF, GROND, TUINTJE, KELDER en KLUIS aan het water uitkomende, te Utrecht aan de oudegracht tusschen de Wees- en Smeebruggen Wijk B n°. 24, kadaster Sectie C n°. 2189, groot 2 roeden.

N°. 2. 3. Twee HUIZEN met ERF en GROND te Utrecht aan de oostzijde van den Nieuwen Kamp, Wijk A n°. 1174 en 1175, kadaster Sectie B n°. 299 en 298, te zamen groot 1 roede 10 ellen; — eerst afzonderlijk en daarna te zamen.

Breeder bij billetten en nader onderrigt ten kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK, te Utrecht.

*** Men zal op Zaturdag den 21sten November 1863, des namiddags te vijf uren, te Utrecht Achter St. Pieter, wijk F, No. 565, in het openbaar verkoopen:

No. 1. Een hecht, weldoortimmerd en bijzonder goed onderhouden HUIS, Erf en Grond, gelegen te Utrecht, aan de noordzijde van de Lange St. Jansstraat, wijk G, No. 195, voorzien van: twee Benedenkamers, makende eene Suite en drie Bovenkamers, allen behangen, Geplafonneerd en twee met Stookplaats, Keuken, Kelder, Zolder enz., alles in den besten staat en te aanvaarden 1 Februarij 1864.

No. 2. Een hecht en weldoortimmerd HUIS, Erf en Grond, gelegen te Utrecht, aan de oostzijde van de Oudegracht, tusschen de Geerte- en Vollerbruggen, wijk B, No. 197; — bevattende drie Benedenkamers, waaronder eene Suite, twee Bovenkamers met Alcove, allen behangen en drie met stookplaats, Keuken, Kelder en kluis aan het water uitkomende; te aanvaarden 1 Mei 1864.

No. 3. Een hecht en sterk HUIS, Erf en Grond, gelegen te Utrecht, aan de Zuidzijde van de Varkenmarkt, wijk C, No. 700 op den hoek van het Paddemoesstegje.

No. 4. Een HUIS, Erf en Grond, gelegen te Utrecht aan de Noordzijde van de Bergstraat, wijk C, No. 919*a*, en

No. 5. Een HUIS, Erf en Grond, gelegen te Utrecht, aan de Noordzijde van de Molensteeg, wijk B, No. 694; de drie laatste bij de week verhuurd.

Breeder bij billetten en nader onderrigt, ten kantore van den Notaris VAN SCHERMBEEK te Utrecht.

*** Een JONGMENSCH van 18 à 20 jaar, de duitsche taal magtig, kan dadelijk geplaatst worden bij den boekh. DANNENFELSER te Utrecht. Alleen op eigenhandig geschreven brieven in die taal wordt gereflecteerd. Kennis van andere talen strekt tot aanbeveling.

*** Op een Kantoor van Manufacturen **verlangt** men tegen Salaris, een fatsoenlijk JONGELING, **vlug kunnende Schrijven** en **Rekenen**. Adres met opgaaf van ouderdom, onder letter W. X., franco bij den Boekhandelaar E. E. TJABRING, alhier.

RIJTUIGMAKERS EN BEKLEEDERS

*** kunnen direct vast werk krijgen bij J. S. VAN DEVENTER, Rijtuigfabriekant te Zwolle.

Zoo spoedig mogelijk

*** **wordt gevraagd** in een aanzienlijk dorp, nabij Utrecht, eene knappe KEUKENMEID, liefst P. G., genegen om ook huisselijk werk te doen en van goede getuigen voorzien. Brieven franco onder lett. H, Bureau Utr. Dagblad.

Deux demoiselles

d'une famille honorable, mais malheureuse, désirent se voir placées en qualité **de dame de Compagnie**, ou **d'aide-ménagère**.

L'on est prié de s'adresser sous les init. V. B. lettres franches de port, au Bureau de l'Utrechtsch Dagblad.

MAGAZIJN VAN PELTERIJEN,

Minnebroederstraat No. 260 te Utrecht.

*** **J. A. P. BEUDEKER** heeft de eer te berigten, alleen langs dezen weg, dat hij weder in alle prijzen gereed heeft, een groote voorraad van MOFFEN, KRAGEN, VICTORINES, PELISSEN, SORTIES DE BAL, MANCHETTEN, PATENT TEENENWARMERS etc. etc. Alles volgens de nieuwste fransche modellen gefabriceerd en zeer fijn afgewerkt.

VAN MAANEN & C°.,

Berigten aan HH. Winkeliers de ontvangst eener partij VILT-PANTOFFELS, in diverse soorten, tot billijke Prijzen.

Gezusters Gerritsen

Oudegracht bij de Haverstraat

*** Hebben ontvangen: de nieuwste Parijzer-modellen van **Mantels**, welke tot zeer billijke prijzen worden afgeleverd.

*** De ondergeteekende heeft de eer zijnen geëerden begunstigers de ontvangst te berigten van eene aanzienlijke partij HOUTSKOLEN; verder blijft hij zich beleefdelijk aanbevelen, tot de levering van *prima kwaliteit* HAARD- EN KAGCHELKOLEN tot de concurrerende prijzen.

Utrecht, W. PROPER Bz.

Oudegracht hoek Lauwerstraat, Wijk C. No. 87.

M^e. C. DE WILDE

is verhuisd naar de Oude Gracht bij de Hamburgerbrug E. 93.

Doctor BRONDGEEST

is **Verhuisd** van de Nieuwegracht naar de Plompentoren, wijk H. No. 664.

NED. RHIJN-SPOORWEG

*** Met 5 November e. k. wordt een **regtstreeksch verkeer van koopmansgoederen en vee** geopend tusschen de stations van den Ned. Rhijn-Spoorweg: Amsterdam, Rotterdam, Gouda, Woerden, Zeist-Driebergen en Arnhem, en de stations van den Ned. Centraal-Spoorweg: Amersfoort, Nijkerk, Harderwijk en Hattem (Zwolle), onder toepassing van de voor elks gedeelte geldende locale vracht met bijkomende locale bepalingen.

Met behoud der locale bepalingen voor elks gedeelte treedt tusschen Amsterdam en Amersfoort, Nijkerk, Harderwijk en Hattem (Zwolle) een speciaal tarief voor koopmansgoederen bij partijen van minstens 5000 kilo's in werking, waarbij de gewone vracht aanmerkelijk wordt verminderd.

Utrecht, 2 November. DE DIRECTIE.

NED. RHIJN-SPOORWEG

*** De Directie herinnert den Handel, dat, wanneer zij in het goederenverkeer met Duitschland ter besparing der lokale onkosten, berekend tegen 5 Pfenninge per centenaar, den Handel de gelegenheid laat om zijne goederen, tot de wagenladingsklasse behoorende, bij partijen van minstens 100 centenaars, van zijnentwege te doen laden, de Maatschappij dan echter geene verantwoordelijkheid op zich neemt wegens maat, getal, gewigt en toestand der Goederen en aard van verpakking en inhoud.

Ter voorkoming van alle misverstand omtrent dit zelfladen en zijne gevolgen, dient intusschen tot verder narigt, dat de gelegenheid daartoe slechts wordt verstrekt, wanneer er op dat oogenblik geschikte wagens beschikbaar zijn en de afzender op den vrachtbrief, welke zijne goederen begeleidt, boven zijne handteekening eigenhandig zal hebben bijgeschreven: »die Eisenbahn Verwaltung ist nicht verantwortlich, für die Menge, die Stückzahl, das Gewicht, die Beschaffenheit, Verpackung oder den Inhalt."

Utrecht, DE DIRECTIE.

den 2. November 1863.

*** Uitgaven van A. VAN DORSTEN, Jr te Utrecht.

1°. DE NATIE AAN DEN KONING.

Zang des tijds van A. VAN DER POL.

Prijs 5 Cents.

2°. HOLLAND LEEV' ORANJE BOVEN.

Prijs 1 Cent 125 Ex. *f* 1.— 250 Ex. *f* 1.90.

3°. HULDE AAN 'T ORANJE HUIS.

7e duizend, gedrukt in drie kleuren.

Prijs 2 Cent, 100 Ex. *f* 1.80.

Bovenstaande goed geschrevene stukjes zijn vooral voor uitdeeling aanbevelenswaardig.

Erratum.

In de advertentie betreffende de koncerten in den **Nieuwen Bak** in ons blad van gister is abusivelijk uitgelaten de vermelding, dat die **koncerten des woensdags** zullen plaats hebben.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Kon. Ned. Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg*)

Nov.	Uren.	Wind-rigt.	Wind-kr.	Barm. bij O°.	Ther. F.	Afwijk. d. Temp.	Vochtigh.	Gev. reg.	Opm.
			N ℔.						
3	2	w.	14.0	757 80	47.7	— 1.1	0.66	0	1)
	10	zw.	12 0	54 78	47.8	+ 5.0	0.95	1.4	2)
4	8	wzw.	12.0	55.58	53.6	11.5	0.93	0.	3)

1) Bewolkt. 2) Betrokken regen. 3) Zwaar bew.

3 Nov. 'smorg. Barometerafwijk. in afdalende orde. Br. + 4.3, Hav. + 4.1, Hartl. + 3.6, Falm. + 3.0, Par. + 2.7, Portsm. + 2 3 en Utr. — 7.1. Grootste verschil Brest 11.4 mm. boven Utrecht.

Prijzen der Effekten.

AMSTERDAM, 3 November 1863.

Nederland.				
Werk. Schuld. . . . 2½ pCt.	62¾	62⅞	62¾
„ „ . . . . 3 „	75½	75⅝	75½
„ „ . . . . 4 „	99 [illegible]/16	99 7/16	99⅜
Aand. Handelm . 4½ „	141		
Leening . . . . 4½ „	101¾		
België.			
Cert. Adm. Bbk. . . 2½ „	56	56 [illegible]	56
Spanje.			
Obligatiën . . . . . . 2¼ „	48 3/16		
„ Binnenl. 3 „	51 [illegible]/16	51 9/16	51 [illegible]/16
Portugal.			
Obligatiën . . . . . . 3 „	47¾	47⅞	
„ 1858/62 . 3 „	47 11/16	47¾	47 11/16
„ 1863	47⅝		
Rusland.			
Oblig. Hope & C°. . 5 „	101⅛	101¼	101⅛
Oblig. Hope 1828/29 5 „	10[illegible]⅜		
Certifik. 1840 . . . . 4 „	73½	73¾	73½
Cert. Orig. 2e,3e,4e L. 4 „	74		
Obl. 5de Serie. . . . 5 „	81¼		
Obl. 6e Serie 1855 . 5 „	88⅝	88⅞	88⅝
Obl. te Londen 1859 3 „	56	56⅛	56⅛
Obl. bij Hope 1860 4½ „	89¼	89 5/16	89¼
Leening 1862 . . . . 5 „	88¾	88⅞	88¾
Cert. van Assign. . 6 „	52⅝		
Spoorw. volg. Aand. 5 „	196½	197	196¾
„ Hypoth. . . 4½ „	73½		
Polen.			
Aand. 1835. fl. 500 . . . . *f*	159¼		
Obligatiën . . . . . . 4 „	69½	68⅝	
Oostenrijk.			
Oblig. Metaliek . . . 5 „	61 13/16	62¼	61 13/16
„ „ . . . . 2½ „	31⅝	31¾	31⅝
„ Rente Amst. 5 „	85½	85¾	85¾
„ Nationale 1854 5 „	66¾	67 1/16	66¾
Bankaktiën	812		
Aandeelen 1854	245		
Aandeelen 1860	499	500	499½
Fr. Oost Spw. Obl. 3 „	122½		
Italië.			
Cert. Inschr. . . . . 5 „	66⅝		
Brazilië.			
Geld. 1824 £ 100. . 5 „	98¼		
Geldl 1843 £ 100 . 5 „	98	98⅛	
Geldl. 1852/60 . . . 4½ „	87¾		
Amerika.			
Ecuador Obl. 1855	14 9/16	14⅝	14 9/16
Venezuela Obligat. . 2 „	24 7/16	24 9/16	24 7/16
Venezuela Obligat. . 1 „	12¼	12⅜	12¼
Grenada uitgestelde 1½ „	8⅞	9 [illegible]	9
Mexiko Obligatiën . 3 „	37⅞	38 13/16	37⅞
N.-Am. Illin. Spoorw. Aand.	79½	80	79¾
N.-Amer. Obl. C. B. 7 „	79	79½	79¼

4 pct. Holl. Sp. 97¼; Centr. Sp. 126; dito Aand. 48; Rusl. Adm. Hamb. 80½; Ital. Spr. 109¾; Venez. 1863, 58 dito conv. 54⅝; Gestemp. Gren. 15, 15¼; 5 pct. Vereen. St. 66, 66⅛, 66; 6 pct. dito 70½, 70 3/16, 70½; dito 1882, 67⅝, 68, 67⅝; Griek. 26, 27½, 26; 6 pct. binn. Turk. 48¼, 49 1/16, 48 5/16; dito Cert. 144, 144½; 4½ pct. Belgie 92⅝.

Koers van Geld: Bel. —. Prol. 4½. Disk. 3½.

Van nationale fondsen waren 2½ pct. flaauwer, 4 pcts. daarentegen meer gevraagd; van buitenlandsche waren Oostenrijksche, Turksche en Mexikaansche flaauwer, obligatien Vereenigde Staten vervolgden mede hunne achteruitgaande beweging, Grieks. waren eerst vaster gestemd, doch sloten mede ¾ pct. lager.

4 pct. Nat. Hypoth. Bank 99⅛. 4½ pct. Nederl. Indische Spoorweg 100½, Oostenr. Aand. 1858 142⅛. 8 pct. Americ. geconf. 31¾. Grieks Coup. 4, 3/16. Bewijz. Mexiko *f* 9½, 10. 4½ pct. Bras. 1863 86¼, ⅜. 3 pct. N. Portug. 47¼, Beursstijl; idem 3 pct. kontant 47½.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON.

BIJVOEGSEL bij No. 262 van het Utr. Prov. en Sted. Dagbl.

Gemeenteraad van Utrecht.

Zitting van Donderdag 29 Oktober

Voorz. Mr. N. P. J. Kien.

Tegenwoordig zijn 25 leden; afwezig de HH. Karsten, v. Doorn, de Jong, de Heus, van Boetzelaer en Schuurman.

Zijn ingekomen:

een rekest van de heeren Westerouen van Meeteren en J. Boom, vergunning vragende tot het wegnemen van boomen voor hunne woningen, — ter sekr.;

eene voordragt op rekesten van P. J. Justema en A. W. Holstege betreffende hunnen aanslag in de pl. dir. bel. over 1862, — alsv.;

een rekest van mr. W. F. Schook, houdende verzoek om te worden benoemd tot kontroleur der stads bank van leening, — alsv.

Aan de orde is:

de voordragt tot voortverhuring van een gedeelte stadsgrond aan J. B. Bouman, — konform;

eene voordragt tot onderhandsche verpachting van het regt van overhalen aan het Bagijne bolwerk en aan den Katherijnesingel, — alsv.;

een ontwerp-raadsbesluit betreffende afschrijving van eenige aangeslagenen in de pl. dir. bel. over 1862 en 1863, — alsv.;

de voordragten betreffende de stads bank van leening en wel het eerst de tweede, daar de eerste reeds in eene vorige verg. was vastgesteld.

Deze tweede verordening wordt aangenomen met 21 stemmen tegen die der HH. Boer en Bosch.

Aan de orde is de derde ontwerp-verordening. Art. 1 wordt zonder hoofdelijke omvraag voorloopig vastgesteld.

Art 2. De regten werden berekend bij maanden en dagen van den der geslotene beleening tot en met dien der aflossing.

De verschuldigde regten en verdere gelden worden ontvangen of ingevorderd door den direkteur of de hem vervangende ambtenaar.

Buiten de regten en onkosten mag om wat reden ook of onder welke beraming iets van de beleeners worden aangenomen of beleend.

De heer Boer doet opmerken, dat aan dit art. is toegevoegd eene al. Dat wat ter goedmaking eener omissie in 't eerste onwerp. Het is noodig in al die verordeningen tot heffing van regten, gelijk gesteld met belastingen, een bepaald persoon aan te wijzen met de heffing en, zoo noodig, met de vervolging belast.

Art. 2 en 3 worden zonder hoofdelijke omvraag voorloopig vastgesteld.

Art. 4. Bij de stads bank van leening worden geene andere goederen tot onderpand aangenomen, dan goud, zilver, paarlen, juweelen, koperwerk, kleederen, manufakturen, zijden stoffen, katoenen, linnen of wollen en dergelijken, tenzij daartoe door burgemeester en wethouders verlof mogt zijn gegeven.

In geen geval worden goederen aangenomen, die bij art. 24 van het koninklijk besluit van den 31. Oct. 1826, n^{0}. 132 zijn uitgesloten.

De bank kan weigeren goederen in pand te nemen, die door mot of ander bederf te zeer zijn aangetast.

Zij weigert in tijden van besmettelijke ziekten, kleederen en verdere goederen, die de besmetting kunnen overbrengen, tenzij het blijke, voor zoover zulks mogelijk is, dat dezelve van alle besmetting gezuiverd zijn.

De heer v. Lier stelt voor, »te zeer" te schrappen, daar ook begin van bederf niet wenschelijk is.

Dit amend. wordt met algem. stemmen aangenomen, waarna ook dit art. voorloopig werd vastgesteld.

Art. 5. wordt zonder hoofdelijke omvraag aangenomen.

Art. 6. De bank is met uitzondering der zon- en wettiglijk erkende Christelijke feestdagen, elken dag voor het publiek geopend: van 1 Maart tot 31 Oktober, des morgens van 8 tot 3 ure en van 1 November tot ultimo Februarij, des morgens van 9 tot 3 ure en des maandags en zaturdags van elke week bovendien des avonds van 7 tot 9 uren, met dien verstande, dat zij des zaturdags avonds naar vereischte voor het op laatstgemeld uur nog aanwezig publiek later blijft opengesteld.

De bank zal kunnen gesloten werden gedurende de tot bezigtiging en verkoop der panden bestemde dagen, waarvan alsdan behoorlijke aankondiging geschiedt.

De heer Pabst merkt op, dat volgens art. 6 de bank des avonds zou gesloten zijn, behalve zaturdag en maandag. Het komt hem voor, dat de bank op alle de avonden van de week moet openstaan. Hij stelt dus voor te bepalen, dat de bank op den avond van elken werkdag van 7 tot 9 ure zal geopend zijn, edoch des namiddags niet om 3 maar om 2 ure zal gesloten worden. Voorts wenscht hij er bij te voegen, dat elk die ten 9 ure in de bank is, nog dien avond moet geholpen worden. Spr. zet de redenen van dit voorstel uiteen.

De heer de Muralt merkt op, dat dit amend. een gevolg is van de opheffing der hulpkantoren. Spr. vraagt daarom, of niet ook in de tweede al. verandering moet komen, daar er anders acht dagen zullen zijn, dat men niet zal kunnen beleenen, hetgeen viermalen in het jaar geschiedt.

De heer Pabst verduidelijkt zijn voorstel en heeft er tegen, dat de bank gedurende de dagen tot bezigtiging en verkoop der panden bestemd zou gesloten zijn.

De Voorz. vindt ook eenige zwaarheid in het sluiten van de bank; Spr. meent evenwel dat het woordje *kunnen* aanleiding geeft om in het bezwaar te voorzien.

De heer Boer gelooft, dat door aanneming van het beginsel dat er geen hulpkantoor zal zijn, het denkbeeld van den heer Pabst noodzakelijk geworden is, B. en W. hadden reeds eenige wijzingen in dien geest aangebragt. Een groot bezwaar zal het zijn, dat de personen die kleine panden beleenen, aan de groote bank niet ten allen tijde teregt zullen kunnen komen; wat betreft de laatste al. moet men erkennen, dat er somtijds geen gelegenheid zou zijn, om te beleenen, maar dat bezwaar vervalt niet met het voorgestelde amendement, want de sluiting zal soms noodig zijn, bij schoonmaken en eenigen tijd voor de verkoopingen. Spr. had daarom ook gedacht, dat het woord *kunnen* hier aanleiding gaf, om in het bezwaar te voorzien.

De heer v. Lier acht de opname der al. noodig, ten einde te kennen te geven, dat er een tijd zal wezen, wanneer men niet kan beleenen, en dusdoende teleurstelling en ongerief te voorkomen. Spr. zou de weglating onvoorzigtig achten.

De Voorz. stelt zich voor, dat als men het fakultatief laat, men de zaak zooveel mogelijk in het belang van het publiek zal kunnen regelen.

De heer Visscher meent, dat als men stelt dat de bank wat betreft de lossing zal kunnen gesloten worden, terwijl men het inbrengen vrij laat, dit het beste zal zijn. Het bureau zal toch vergroot moeten worden en de ingebragt wordende panden moeten de eerste acht dagen toch in een afzonderlijk lokaal opgenomen en bewaard worden.

De heer Pabst zegt, dat na de opheldering van den heer Boer het woord *kan* aantoont, dat van de gegeven fakulteit slechts bij hooge noodzakelijkheid zal worden gebruik gemaakt. Spr. heeft daartegen geen verder bezwaar.

De heer v. Hengelaar vraagt, of niet bijgevoegd dient te worden, volgens magtiging van B. en W.

De Voorz. meent, dat men dit in de instruktie kan bepalen. Spr. is anders wel voor het denkbeeld, dat de magtiging noodig is.

In stemming gebragt wordt de wijziging aangenomen met algemeene stemmen.

Waarna de artt. 6 tot en met 23 zonder hoofdelijke omvraag voorloopig worden vastgesteld.

Art. 24. Alle panden, die in bank worden aangenomen, worden in de daarvoor bestemde lokalen behoorlijk weggeborgen, bewaard en door lucht en reiniging zooveel mogelijk zuiver gehouden.

Er worden in die lokalen geene andere dan daartoe door de wetten of verordeningen of door hunne instruktiën bevoegde personen toegelaten.

Niemand zal zich bij duister in die lokalen begeven, dan in geval van onvermijdelijkheid en met geschikte en van sloten voorziene lantaarns.

De heer Pabst zegt, dat in art. 24 is bepaald, dat men zich bij drukten alleen in geval van *onvermijdelijkheid* in de bewaarplaats der goederen zal begeven. Dit woord onvermijdelijkheid heeft voor Spr. bezwaar, want de praktijk heeft hem geleerd, dat zulk een woord soms aan assurantie-maatschappijen aanleiding heeft gegeven, om de uitbetaling van de geassureerde som in geval van brand uit te stellen, tot dat de onvermijdelijkheid van zich in die lokalen te hebben begeven door arbiters was aangenomen. Spr. adviseert het woord te doen wegvallen.

De heer Boer heeft er niet tegen, dat men op deze wijze profitere van de praktische ervaring van den heer Pabst, ten einde latere moeijelijkheden te vermijden.

De Voorz. heeft ook niets tegen de weglating.

De heer van Dielen meent, dat niet alleen het geval gedacht moet worden, dat een pand moet worden opgezocht. Ook andere gevallen kunnen zich voordoen, welke het wenschelijk kunnen doen zijn, zonder licht te zijn, b. v. bij het vermoeden, dat iemand in het lokaal zou sluipen, die er niet behoort en dien men beter zou kunnen betrappen. Spr. acht daarom de bepalingen dier alinea minder nuttig.

De heer Pabst meent, dat de bepaling niet verhindert, om als men een dief op de zolders wil vangen, in de lantaarn geen licht te branden — want dan is een lantaarn zonder of verborgen licht juist eene geschikte lantaarn. Hij zou er voor zijn, die geheele bepaling hier te doen vervallen en de zaak in een huishoudelijk reglement te regelen.

De Voorz. gelooft, dat het ook eene zaak is, te regelen bij de instruktie.

De heer Boer meent, dat de bepaling, behoudens de voorgestelde wijziging, toch nuttig is, en anders in een ander ontwerp zou moeten voorkomen.

De heer Bosch stelt eene splitsing voor en al. 3 te laten vervallen.

De heer Pabst blijft niet op zijn voorstel aandringen.

Het amend. van den heer Bosch wordt aangenomen met 23 stemmen tegen die van den heer Boer, waarna de artt, 24—26 voorloopig worden vastgesteld.

De artt. 27 36 zijn vervallen, ten gevolge van het besluit dat er geen hulpkantoren ingerigt worden. Art. 37 wordt voorloopig vastgesteld.

Art. 38. Elke week wordt de kas der bank opgemaakt en een staat daarvan aan burgemeester en wethouders ingezonden. Naar aanleiding der uitkomst daarvan, wordt door dezen een beveischrift aan den gemeente-ontvanger afgegeven tot verstrekking der benoodigde gelden; of wel eene resolutie aan den direkteur, om het te groote saldo bij den gemeente-ontvanger te storten.

De heer Kol vraagt, of er gezorgd is om in de behoefte te voorzien, die tusschentijds ontstaat, anders ware eene bijvoeging noodig.

De heer Boer zegt, dat B. en W. zich voorstellen, dat elke week eene afrekening plaats heeft en naar aanleiding daarvan gezien zal worden of men gelden moet aanvragen of storten. Spr. acht het niet wenschelijk en onnoodig, dat elken avond toe te laten.

De heer Kol meent, dat er zich omstandigheden zouden kunnen voordoen.

De Voorz. zegt, dat men voor een buitengewoon geval een buitengewonen maatregel zou kunnen nemen.

Het art. wordt zonder hoofdelijke omvraag aangenomen even als de volgende artt.

De heer Sanders mist de bepaling, dat de panden kunnen gelost worden tot op den verkoop; het staat wel in het kon. besl. omtrent de banken van leening, maar Spr. wenscht het ook hier.

De heer Boer weet niet beter, of het staat in eene der artikelen, maar al ware dat niet, zoo is het toch niet volstrekt noodig, daar het in het kon. besluit van 1826 voorkomt.

De heer Sanders acht de opname goed, om de onzekerheid omtrent de regtskracht van het kon. besluit.

De heer de Muralt zegt, dat zoodanige bepaling zou moeten komen in art. 18.

De heer Pabst is van oordeel, dat art. 11 genoegzaam duidelijk aangeeft, dat men de panden tot den verkoopdag kan lossen.

De heer Sanders zegt, dat dit niet van lossen spreekt en stelt de toevoeging bij art. 18 voor.

Wordt besloten op art. 18 terug te komen waarna de heer Sanders zijn voorstel herhaalt.

De heer de Muralt begreep, dat het was voorgeschreven bij art. 11; alvorens toch eene beleening te vernieuwen moet men lossen.

De heer Kol meent, dat men bij art. 11 aflossen in kan voegen.

De heer de Muralt verklaart zich niet tegen het amend. op art. 18 van den heer Sanders, dat vervolgens zonder omvraag wordt aangenomen.

De ontwerp-verordening wordt aangenomen met 22 stemmen tegen die der hh. Boer en Bosch.

In behandeling komt het ontwerp No. 4.

Art. 1. Alle ambtenaren en bedienden, met uitzondering van den kontroleur, zijn ondergeschikt aan den direkteur en verpligt zijne bevelen op te volgen

Deze is zoowel als zijne ondergeschikten gehouden aan den kontroleur ten alle tijde die inzage en inlichtingen te geven en hem bij elk zoodanig onderzoek, de zaken der bank betreffende, behulpzaam te wezen, als hij mogt verlangen.

De heer Bisdom zegt, dat, volgens art. 1 dezer koncept instruktie voor de ambtenaren der stadsbank van leening alle ambtenaren en bedienden, met uitzondering van den kontroleur, ondergeschikt zullen zijn aan den direkteur en verpligt zijne bevelen op te volgen; en dat, volgens art. 14 daaraanvolgende, de kontroleur ingeval van verschil tusschen den kassier en den direkteur omtrent de waardering der te beleenen goederen, zich bij hen zal voegen en een raadgevende stem zal hebben. Maar — zegt Spr. — dit laatste geval — t. w. van verschil tusschen den kassier en den direkteur — is, op grond der ondergeschiktheid van alle ambtenaren aan den direkteur, met uitzondering alleen van den kontroleur, ondenkbaar, en dus zou dat gedeelte van art. 14 z. i. moeten vervallen. En te meer nog zou hij hier voor zijn, omdat Spr. moet opmerken, dat, 1. volgens art. 28, al. 2. de direkteur bevoegd zal zijn, de taxatie der panden zelf te verrigten, en, zoo ver dit door anderen geschiedt, daarover alle toezigt uit te oefenen, en hij, blijkens art. 24, jegens het gemeentebestuur voor alle de kosten, die bij den verkoop der panden blijken zullen te bestaan en voort te vloeijen uit het verschil in de beleende waarde en de som uit den verkoop voortspruitende (onder borgtogt) aansprakelijk zal zijn; en 2°. omdat de kontroleur niets met de waardering der te beleenen goederen zal te maken hebben en waarschijnlijk daarvan ook niets zal weten, daar aan hem geheel andere werkzaamheden zullen [illegible] opgedragen; terwijl Spr. eindelijk 3°. [illegible] niet de beteekenis of bedoeling der woorden »zich bij hen (bij wien der twistenden!) voegen en een raadgevende stem hebben" begrijpt; — want wat zal de raadgevende stem van een vermoedelijk onkundige hier uitwerken? Maar — vraagt Spr. — wat zal er daarentegen moeten geschieden, ingeval van verschil tusschen den kontroleur en den direkteur, want als dan ieder hunner zich schriftelijk tot hh. B. en W. zal moeten wenden, om van H. E. A. beslissing te bekomen, en dat antwoord inmiddels lijdzaam zullen moeten inwachten, dan vreest hij, dat hieronder maar al te zeer de belangen der administratie zullen kunnen lijden.

De heer Boer zegt, dat dan B. en W. zouden beslissen.

Het art. wordt met het volgende zonder hoofdelijke omvraag voorloopig vastgesteld.

Art. 2. De beambten en bedienden zullen zich allen, ten minste een half uur vóór het openen der bank, in dezelve moeten bevinden, of zooveel vroeger als de direkteur dit noodig mogt oordeelen, ten einde alles voor hunne dagelijksche werkzaamheden gereed te maken, of zoodanige andere werkzaamheden te verrigten, als door hem zullen worden bevolen.

Na de sluiting der bank, zullen zij die niet verlaten, dan alvorens alles te hebben verrigt, wat tot de werkzaamheden behoort of hetgeen door den direkteur mogt noodig gekeurd worden.

De direkteur zal, wanneer de belangen der bank zulks eischen, des noods ook op zon- of feestdagen werkzaam zijn en een of meer zijner ondergeschikten daarbij tot hulp kunnen inroepen

De heer Kol stelt voor, weg te laten, des noods ook op zon- en feestdagen werkzaam te zijn, de ambtenaren die dan noodig zijn, kunnen toch worden opgeroepen. Men zou dan lezen: de direkteur zal, als de belangen der bank het vorderen, een of meer zijner ondergeschikten ter hulp kunnen oproepen.

De heer Sanders merkt op, dat het dan een zonderlingen zin geeft; men zou dan moeten bijvoegen »ten allen tijde" of iets dergelijks.

De heer Kol heeft daar niets tegen.

De heer Pabst is er tegen om de woorden zon- en feestdagen te veranderen *in ten allen tijde*, want dit is alleen verandering van woorden. Indien de direkteur zijne bedienden ten allen tijde kan doen werkzaam zijn, dan is daaronder begrepen ook op zon- en feestdagen.

De heer Kol heeft alleen op het oog, om, in verband met de bepaling, dat geen werk verrigt wordt op zon- en feestdagen, te voorzien in het geval dat toch bij brand of andere omstandigheden hulp noodig kan zijn.

De heer Boer vraagt of de heer Kol met zijn amend. ook bedoelt de zon- en feestdagen.

De heer Kol zegt, dat dit zijne bedoeling is.

De heer v. Hengelaar gelooft dat dit art. ook eene verpligting op den direkteur wilde leggen, hetgeen nu zou vervallen.

De heer Kol onderstelt, dat de direkteur, die in het gebouw woont, werkzaam is als het noodig is.

De heer v. Hengelaar maakt de opmerking, omdat er in stond dat hij zelf werkzaam moet zijn, en dat nu is vervallen.

De heer Kol zegt dat hij die hulp noodig heeft zelf in nood en dus tegenwoordig is; er staat »tot hulp," dus hij is reeds bezig of in den nood betrokken.

Het amend. wordt aangenomen met 20 stemmen, tegen die der HH. Bake, Bosch, Patijn en Pabst.

Het art. wordt met de volgende artt. voorloopig aangenomen tot

Art. 7. De beambten en bedienden zijn in het algemeen verpligt tot geheimhouding, zoowel omtrent hunne werkzaamheden als omtrent de herkomst der voorwerpen van beleening. Zij mogen aan niemand inzage hunner boeken of bescheiden of visie der panden geven.

De heer Pabst zegt, bij art. 7 is bepaald dat de beambten aan niemand visie der panden mogen geven. Spr. zegt, dat het juist van veel belang voor den direkteur en den beleener is, dat die eerst de panden van waarde aan een ander kan doen zien. Vroeger was er zelfs een beambte welken de kassier ten allen tijde kon en behoorde te raadplegen bij het beleenen van paarlen, juwelen of andere kostbaarheden.

De Voorz. gelooft, dat het vooraf taxeren door het voorwerp aan een ander te laten zien, soms noodig zal zijn, maar doet opmerken dat het dan nog geen pand is. Is het eens aangenomen, dan mag men het niet meer laten zien.

Het art. wordt voorloopig aangenomen met de volgende artt. tot

Art. 11 Hij heeft inzage in alle boeken en registers der bank en onderzoekt die naar welgevallen op bepaalde en onbepaalde tijden, echter altijd in tegenwoordigheid van den direkteur of den ambtenaar, wien zulks onmiddellijk aangaat.

De heer Kol heeft de ondervinding, dat deze bepaling minder voldoende is, en vindt de kontrole die altijd geschieden, kan, veel beter.

De heer Boer gelooft dat er geen bijzondere reden bestaat om de bepaling te behouden.

De heer Kol stelt voor te laten vervallen: »echter altijd in tegenwoordigheid van den direkteur of den ambtenaar wien zulks onmiddelijk aangaat.

Het amend. wordt met 22 stemmen aangenomen tegen die der HH. Boer en Bosch.

Het art. wordt met de beide volgende zonder hoofdelijke omvraag voorloopig vastgesteld.

Art. 1:. Hij treedt op, zoo dikwerf hij hiertoe door de verordeningen geroepen wordt. Hij zal in geval van verschil tusschen den onder-direkteur en den direkteur, omtrent de waardering der te beleenen goederen, zich bij hen voegen en een raadgevende stem hebben.

De heer Kol vraagt of de kontroleur niet van zelf de bevoegdheid heeft raadgevende stem uit te brengen. Spr. vraagt, of het gevaarlijk is hem eene beslissende stem toe te kennen.

De heer Boer zegt dat een hooger ambtenaar eene adviserende stem zou kunnen uitbrengen; dat zou men echter den klerken niet kunnen toekennen; eene beslissende stem zou men hem in deze niet geven wegens de geheele verantwoordelijkheid, die ten slotte op den Direkteur rust.

De Voorz. meent, dat de dir. zich eventueel op de beslissende stem van den kontroleur zou kunnen beroepen, als deze die had.

De heer van Nooten merkt op, dat het eene raadgevende stem behoort te zijn, vermits de direkteur verantwoordelijk is voor de te geringe taxatie. Spr. merkt op, dat elders (nl. aan het einde van art. 25) eene eenigzins gelijksoortige bepaling voorkomt.

De heer Boer zegt, dat de direkteur de aansprakelijke man is; de onderdirektenr kan mede beleenen, maar is aan hem verantwoordelijk; is er verschil tusschen hen, dan kan men de meening van den kontroleur inroepen, maar men kon deze geen beslissende stem geven.

Het art. wordt met het volgende zonder hoofdelijke omvraag voorloopig vastgesteld.

Art. 16. Hij neemt minstens eenmaal elke week de kas op en verder zoo dikwijls hem dit goeddunkt.

Hij verifiëert de daarvan op te maken en aan Burgemeester en Wethouders in te dienen of bij de bank te deponeren staten.

De heer v. Lier zou de bepaling niet gaarne aan de willekeur des kontroleurs overlaten en hiertoe geeft dit art. wel eenigzins aanleiding; Spr. zou derhalve eene andere redaktie wenschen, bijv., als zulks hem, in het belang der dienst, nuttig voorkomt of iets dergel.

De Voorz. meent, dat dit geen groot onderscheid zou maken, en verklaart zich voor deze redaktie.

De heer Kol is van gevoelen, dat iemand die aan het hoofd van eene inrigting is, in deze de magt moet hebben om naar goeddunken te handelen; de vriendelijke toon wordt niet uitgesloten.

Het art. wordt zonder hoofdelijke omvraag voorloopig aangenomen.

Art. 17. Bij de verkoopingen der panden, houdt hij kontraboek en vergelijkt het met dat van den direkteur en het proces-verbaal van den ambtenaar die over de verkooping staat. Hij zorgt daarbij, dat het kapitaal der beleening, de rente, de opbrengst van het pand bij de verkooping, het te kort of het overschot behoorlijk is geboekt.

De heer v. Hengelaar, vindt dit eene onnoodige werkzaamheid. Er is een ambtenaar die procesverbaal houdt, het kontraboek wordt aan den kassier opgedragen, en nu zal de kontroleur ook er een moeten houden. Spr. acht dat onnoodig.

De heer van Nooten meent, dat de zaak vrij eenvoudig is; er is een boek waarin de panden en de verschuldigde rente worden opgeteekend; heeft de kontroleur niet zoodanig boek, dan zal hij gedurig bij de andere ambtenaren moeten inzien.

De heer v. Hengelaar meent dat dit juist zou zijn als de kontroleur van begin tot einde de verkooping moest bijwonen, hetgeen niet noodig is, daar zij ten overstaan van een openbaar ambtenaar geschiedt.

De heer Pabst is er tegen, om aan den kontroleur voor te schrijven het houden van een kontraboek bij de verkooping der panden. Deze bepaalde werkzaamheid moet hem van de kontrole afhouden, en heeft geen nut. De bepaling is alleen geschreven, omdat het niet afhalen van gelden voor verkochte panden dikwerf aanleiding heeft gegeven tot fraude. Maar zij is bij deze bankinrigting niet meer te vreezen.

De Voorz. zegt, dat die verkoopingen nimmer naar zijn zin gingen; er is niemand bij, die zorgt, dat de zaken ter tafel komen, zoodat het goed is dat er iemand voortdurend bij zij.

De heer van Nooten zegt, dat wanneer hij als extra gekommiteerde bij de verkooping tegenwoordig was, het niet hebben van zoodanig boek altijd moeijelijkheid veroorzaakte. Spr. meent dus, dat het art. moet blijven, opdat de kontroleur kunne zien of het pand opbrengt wat aan kapitaal en intrest verschuldigd is.

De heer v. Hengelaar vindt, dat als de kontroleur daar toezigt en tevens een boek moet houden, hem het eerste moeijelijk zal vallen. Daarbij, het boek van den kassier is een officieel boek en kan men altijd inzien.

De heer de Graaf acht de bepaling overbodig. Spr. is door zijne ondervinding niet gebleken, dat zij nuttig of noodig is. Het procesverbaal en één boek is genoeg.

De heer de Muralt meent, dat de bedoeling is geweest, dat de openbare ambtenaar zijn proces-verbaal, de direkteur kontraboek, en de kontroleur alleen toezigt houdt. Spr. meent, dat men in plaats van kassier moet lezen direkteur en niet onderdirekteur.

De heer de Graaf zegt, dat er soms verkoopingen zijn waar men het proces-verbaal niet kan bijhouden, dan is het houden van twee boeken noodzakelijk voor kontrôle. Indien men behalve het proces-verbaal, één boek houdt, is men genoegzaam tegen abuizen beveiligd.

De heer de Muralt zegt dat de kontroleur bij de verkooping der panden toezigt houdt, en proces-verbaal en kontraboek vergelijkt.

De heer Boer vraagt, hoe zal blijken dat door den kontroleur toezigt gehouden is. Spr. meent, dat men te veel heeft gehecht bij het kontraboek-houden aan het schrijven van een wezenlijk uitgebreid register. Spr. heeft alléén er mede bedoeld, opteekenening der punten waarop het aankomt, niet alleen wat de opteekening der ambtenaren maar den geheelen verkoop betreft.

De heer v. Lier geeft in overweging te bepalen, dat de kontroleur het proces-verbaal mede zal onderteekenen.

De Voorz. meent, dat het toezigt beteekent, dat hij bij de verkooping tegenwoordig zijn moet, maar hij wil het gaarne aan het oordeel van de Verg. overlaten.

De heer Kol meende bij het lezen der bepaling, dat de man het vrij druk zou hebben. Nu hem echter gebleken is, wat de bedoeling is, zou men kunnen tusschenvoegen »na afloop,"

De heer Boer zegt, dat zijne bedoeling geene andere is; niet dat hij gedurig zou zien wat wordt neergeschreven. Spr. vindt er overigens iets vreemds in, dat de kontroleur het procesverbaal zou teekenen, hetgeen men hem bovendien ook later kan brengen en alzoo moeijelijk zou kunnen bewijzen, dat hij altijd bij den verkoop was tegenwoordig geweest.

De heer de Muralt zegt, dat als er staat dat hij toezigt houdt, hij er ook aanwezig moet zijn; dat kan blijken uit het journaal van al zijne verrigtingen. Mogt het tegendeel blijken, dan zullen B. en W. den kontroleur hun ongenoegen over zijn verzuim te kennen geven.

De heer van Nooten verklaart zich tegen de inlassching der woorden »na afloop." De kontroleur heeft even als de direkter een boek, dat gelijkluidend is, waarneer men aan het eind der pagina is, telt men de opbrengst der panden en vergelijkt die in de boeken. Blijkt er verschil, dan kan het dadelijk onderzocht worden. Het voorschrift heeft dus wel praktische waarde.

De heer v. Lier meent, dat er wel degelijk permanent toezigt moet worden gehouden. Spr. acht het niet ongewoon, dat dusdanig procesverbaal door een stedelijk ambtenaar mede wordt onderteekend.

De heer de Graaf vraagt, hoe die verkooping toegaat, ten wiens laste de onkosten der verkooping komen.

De heer Boer zegt, dat alle kosten ten laste der stad komen, en dat er, bij eene publieke inrigting, geen ander denkbeeld kon bestaan. De ambtenaren mogen niets meer genieten dan hun traktement.

De heer de Graaf vraagt, wat de onkosten zijn, die den kooper in rekening worden gebragt.

De heer de Muralt zegt, dat de verkooping geschiedt door een openbaar ambtenaar tegen betaling van de gewone kosten. De meerdere opbrengst van het pand strekt ten voordeele van den beleener.

De heer van Nooten zegt, dat de kosten 5 pCt. zijn.

Het amend. van den heer de Muralt wordt verworpen met 14 stemmen, voor stemden de HH. Koene, Pabst, Patijn, Bisdom, v. Hengelaer, de Muralt, Visscher, Bosch, v. Dielen en Jongeneel.

Het amend. van den heer Kol wordt verworpen met 21 stemmen tegen die der hh Kol, de Graaf, v. Dielen.

Het art. wordt onveranderd aangenomen met 20 stemmen, tegen die der hh. v. Hengelaar, Kol, de Graaf en Jongeneel.

Art. 18. Hij ziet toe, dat het overschot op de verkochte panden behoorlijk aan de belanghebbenden wordt uitgereikt.

Hij neemt daartoe dagelijks over en onder zich de pandbriefjes, op welke dat overschot is afgehaald en bewaart die van iedere verkooping afzonderlijk.

De heer de Graaf heeft gehoord dat de koopers 5 pct. onkosten betalen, in handen van den ambtenaar met den verkoop belast; daardoor wordt de beleener of de stadskas benadeeld, maar die som is te hoog voor eene inrigting als deze.

De Voorz. vraagt, of er geen akkoord zou kunnen gemaakt worden.

De heer de Graaf meent, dat daarvan geen spraak behoeft te zijn. Spr. gelooft dat men het ministerie van eenen deurwaarder kan rekwireren, die ambtenaar wordt betaald met hetgeen de wet hem toelegt.

De heer de Muralt meent, dat eene voorziening daarin wel kan opgenomen worden in de verordening op de werking en inrigting der bank van leening, maar dat die in deze instruktie niet te pas komt.

Het art. wordt met de volgende zonder hoofdelijke omvraag voorloopig vastgesteld tot

Art. 24. De direkteur is jegens het gemeentebestuur aansprakelijk voor alle te korten, die bij den verkoop der panden blijken te bestaan en voortvloeijen uit het verschil in de beleende waarde en de som uit den verkoop voortspruitende.

Hij heeft echter verhaal op den onder-direkteur, zoover de panden door dezen zijn geschat en in beleening genomen.

De heer Pabst leest voor, dat de instruktie den direkteur jegens de gemeente aansprakelijk stelt voor het te hoog beleenen der panden, maar dewijl de onderdirekteur ook beleent, zoo is voor hem eene aansprakelijkheid jegens den direkteur bepaald. Deze bepaling is billijk. — Doordien het hulpkantoor is vervallen, zullen ook nieuwe beambten als klerken door B. en W. moeten worden aangesteld, want 2 personen zullen des maandags de beleening niet kunnen afdoen. Men rekent toch dat er des maandags omstreeks 800 panden beleend worden. Zoo men druk werkt, kan één persoon met een schrijver 200 à 250 panden per dag beleenen. Er zullen op dien dag dus zeker 4 personen met beleenen bezig zijn. Dewijl nu de direkteur niet alle beleeningen kan nazien, is het billijk, ook voor de klerken die met beleenen belast worden te bepalen, dat zij aansprakelijk zijn jegens den direkteur. Het is dien ten gevolge dat Spr. voorstelt te bepalen, dat onder goedkeuring van B. en W. ook jegens den direkteur aansprakelijk voor te hooge beleening kunnen gesteld worden de beambten, welke met het beleenen door den direkteur worden belast.

De heer de Muralt zegt, dat het wegvallen der hulpkantoren nog grooter invloed op deze verord. heeft, dan men had voorzien. Zoo zal men nu een paar malen per week nog meer personen noodig hebben om te beleenen. De klerken zullen nu helpen, maar die zullen dan ook schatten en dus ook een borgtogt stellen. Verlangt men klerken, die ten volle kennis hebben van de zaak, dan moet men hun een hooger traktement geven. Gelijk het amend. is voorgesteld, kan Spr. er zich niet mede vereenigen, maar hij begrijpt, dat er iets moet bepaald worden.

De heer Pabst was, toen hij voorstelde het hulpkantoor te doen wegvallen, zeer goed bewust dat het personeel dat daar werkzaam zou zijn, aan de bank zou moeten worden aangesteld. B. en W. hebben die aanstelling en zij zullen dat personeel aanwijzen, gelijk ook de inrigting der lokaliteit zoo maken dat men elkander niet kan verdringen. Dit is niet moeijelijk, want in sommige plaatsen van Belgie is daar uitmuntend in voorzien en dat kan men navolgen. Het personeel uit de klerken, welke men met de beleening belast, behoeft geen borg te stellen, want het traktement is genoegzaam om de te hooge beleening op te verhalen, omdat spoedig ontslag gegeven of aanwijziging van ander werk zou plaats vinden, indien zij ongeschikt bleken te zijn tot het taxeren der panden. Men kan zeker onder het personeel van de te vervallen inbrengers kundige beleeners vinden.

De heer Boer kan zich met het amend. als met een uitvloeisel van een vroeger besluit nopens het niet oprigten van hulpkantoren wel vereenigen. De heer de Muralt vreest, dat de klerken, wien men de bevoegdheid van beleenen zal geven, niet hoog genoeg zullen bezoldigd kunnen worden, voor hun gewigtiger betrekking; art. 2 der 1. verord. op het personeel geeft echter daartoe de mogelijkheid. Er wordt daar toch van een maximum en minimum gesproken, dat van *f* 400 tot *f* 1000 gaat. Een andere vraag is het, of men op deze wijze niet spoedig zal komen tot eene aanzienlijke vermeerdering van uitgaven voor de bank en welligt tot verhooging der beleeningsrente; maar in deze dreigende toekomst wil Spr. zich thans niet verdiepen.

De heer Kol acht de verantwoordelijkheid te zwak; men diende dan voor elk pand te weten, wie getaxeerd heeft. Is de direkteur verantwoordelijk, dan zal hij wel zorgen voor goede hulp.

De Voorz. zegt, dat de meeste panden kleine zijn, en om die te taxeren is niet zoo buitengewone kennis noodig. Groote panden kan de direkteur zelf taxeren.

Het amend. van den heer Pabst wordt aangenomen met 14 stemmen tegen die der hh. v. Hengelaar, Sanders, Kol, v. Geuns, v. Veersen, de Graaf, v. Lier, Ram, Bosch, de Muralt.

Het art. wordt zonder hoofdelijke omvraag voorloopig aangenomen, even als de volgende.

De verordening wordt daarna aangenomen met 18 stemmen tegen, die der hh. v. Lier, Ram, Bosch, de Muralt, Boer, Kol en de Graaf.

Al de ontwerp-verordeningen op de stads bank van leening alsnu voorloopig door den raad vastgesteld zijnde, wordt de verdere uitvoering aan B. en W. opgedragen.

De Voorz. daarop gebruik makende van het regt hem bij art. 45 der gemeentewet toegekend, verandert deze openbare zitting in eene zitting met gesloten deuren.

---

§— Aan de Tweede Kamer zijn op nieuw aangeboden vier wetsontwerpen: 1. tot regeling van het geneeskundig staatstoezigt; 2. tot regeling der voorwaarden tot verkrijging der bevoegdheid van geneeskundige, apotheker, hulpapother, leerling-apotheker en vroedvrouw; 3. tot regeling van de uitoefening der geneeskunst; en 4. tot regeling van de uitoefening der artsenijbereidkunst.

De voornaamste bepalingen van die op nieuw aangeboden voordragten komen hierop neder.

Ad Im. Het geneeskundig staatstoezigt wordt opgedragen aan inspekteurs en adjunkt-inspekteurs en geneeskundige raden. De eersten worden door den koning benoemd en ontslagen, even als de leden en de plaatsverv. leden van de geneeskundige raden. De geneeskundige ambtenaren zijn bevoegd, alle openbare gebouwen enz. binnen te treden, in het belang der gezondheid. Ten minste éénmaal 's jaars worden de inspekt. en adjunk-inspekt. bijeengeroepen. De min. v. binnenl. zaken presideert die bijeenkomst. Jaarlijks wordt door den min. aan de Staten-generaal verslag gedaan over de bevindingen en handelingen van het geneeskundig staatstoezigt. De inspekteurs genieten eene vaste bezoldiging en vergoeding van bureau-, reis- en verblijfkosten. Zij mogen de geneeskunst niet uitoefenenen, geene andere bediening waarnemen.

Voor een of meer provinciën te zamen, wordt een geneeskundige inspekteur aangesteld. Hij is lid en voorzitter van den geneeskundigen raad. Hij benoemt zoovele kommissiën als hij noodig oordeelt, die belast zijn met het visiteren van de apotheken, enz., het beoordeelen der rekeningen voor genees-, heel- en verloskundige hulp en geneesmiddelen, aan armen verstrekt.

Bij het ontstaan van eene epidemische ziekte, geeft de inspekteur hiervan berigt aan den min. van binnenl. zaken, aan Gedep. Staten zijner provinciën, en aan de geneeskundige inspekteurs der aangrenzende provinciën. Hij maakt zich persoonlijk bekend met den aard der ziekte en beraamt met de bevoegde autoriteiten en geneeskundigen de noodige maatregelen. Jaarlijks geeft hij aan den min. v. binnenl. zaken en aan Gedep. Staten zijner provincie verslag van de werkzaamheden van het geneeskundig staatstoezigt in het afgeloopen jaar.

Voor éénc of meer provinciën te zamen, wordt een geneeskundige raad benoemd, zamengesteld, behalve uit den geneeskundigen inspekteur, uit den geneeskundigen akjunkt-inspekteur, binnen dien kring gevestigd, uit minstens zes en hoogstens tien geneeskundigen, minstens twee en hoogstens zes apothekers en één regtsgeleerde, als leden.

De geneeskundige raad wordt minstens tweemaal 's jaars door den Voorzitter bijeengeroepen en houdt zijne vergaderingen in 't openbaar.

De geneeskundige raad is bevoegd, binnen zijn kring, korresponderende leden te benoemen. Voor 3 jaren worden de leden benoemd; elk jaar treed ⅓ af.

Bij de invoering dezer wet houden de provinciale komm. van gen. onderz. en toev. en de plaatselijke komm. op de bestaande waarneming van de werkzaamheden dier kommissiën, wordt bij kon. besluit geregeld.

Deze wet treedt in werking vóór of op den 1. julij 1864.

Ad. II. In afwachting van eene regeling van het hooger onderwijs blijft de wijze in stand, waarop de bevoegdheid tot uitoefening der geneeskunst en artsenijbereidkunst, door de genees- en heelkundigen, en tot uitoefening der genees- en heelkunst door de offic. van gez. tot nog toe wordt verkregen. Tot uitoefening der geneeskunst, in haar geheelen omvang, der artsenij-bereidkunst of der verloskunst (als vroedvrouw) zijn bevoegd, zij die den graad van genees-, heel- en vroedmeester of van apotheker, hulp-apotheker of leerling-apotheker of van vroedvrouw verkregen hebben: door het afleggen van een natuurkundig en geneeskundig examen door genees-, heel- en vroedmeesters, terwijl de leerling-apotheker een gewoon, de hulp-apotheker een natuurkundig examen moet afleggen; de bevoegdheid van apotheker wordt verkregen door het bewijs van minstens twee jaren als hulp-apotheker binnen het rijk werkzaam te zijn geweest en door een schei- en artsenij-bereidkundig examen; en de bevoegdheid van vroedvrouw door overlegging van het bewijs, dat zij als leerling in de verloskunde is ingeschreven en minstens tien verlossingen verrigt hebbe, en door een examen in de theoretische en praktische verloskunde.

Ook deze wet treedt in werking vóór of op 1 julij 1864, even als de wetten ad III en IV vermeld, welke bijzondere politie-bepalingen bevatten voor de wijze van uitoefening der genees- en artsenijbereidkunst.

Snelpersdruk van L. E. BOSCH EN ZOON